

Ikt. sz.: IUB-40/70-7/2019.

IUB-16/2019. sz. ülés
(IUB-32/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Igazságügyi bizottságának**
2019. október 29-én, kedden, 10 óra 01 perckor
az Országház Nagy Imre termében
(főemelet 61.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása	8
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, az alapvető jogok biztosa Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása	8
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet előadása	9
Kérdések	14
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet válasza	16
Határozathozatal	18
A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat	19
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)	19
A gazdasági érdekérvényesítés nyilvánosságáról és a lobbisták nyilvántartásáról, a korrupciós finanszírozási illetékről, valamint egyes törvények antikorrupciós tárgyú módosításáról szóló T/6699. számú törvényjavaslat	20
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	20
Dr. Keresztes László Lóránt szóbeli kiegészítése	20
Hozzászólások	21
Dr. Keresztes László Lóránt válasza	22
Határozathozatal	22
Az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló T/7193. számú törvényjavaslat	22
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	22
Dr. Keresztes László Lóránt szóbeli kiegészítése	22
Hozzászólások	23
Határozathozatal	24
Az Alkotmánybíróság tagjának javasolt jelölt meghallgatása	25
Dr. Handó Tünde előadása	25
Kérdések	29
Hozzászólások	33
Az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról szóló T/7693. számú törvényjavaslat	37
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)	37

Egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló T/6475. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	38
Molnár Gyula szóbeli kiegészítése	38
Hozzászólás	39
Molnár Gyula válasza	39
Határozathozatal	39
Határozathozatal az Állatkínzásért elítélt személyek adatbázisának létrehozásáról szóló H/6659. számú határozati javaslat tárgyalásának elhalasztásáról	40
Az állatkínzókkal szembeni hatékony fellépés megteremtése érdekében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról szóló T/7082. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	40
Hozzászólás	40
Határozathozatal	40
Az egyes kormányzati szoftverlicenz beszerzések körülményeinek tisztázására, valamint az ezekkel kapcsolatos korrupció feltárását szolgáló vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló H/7269. számú határozati javaslat	41
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	41
Dr. Harangozó Tamás szóbeli kiegészítése	41
Hozzászólások	42
Dr. Harangozó Tamás reflexiói	43
Határozathozatal	44
Egyebek A bizottsági alelnöki helyettesítési sorrend módosítása	44
A Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény módosításáról szóló T/7523. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	45
Határozathozatal	45
Az ülés berekesztése	45

Napirendi javaslat

1. Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, az alapvető jogok biztosa Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása
(Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 7. § (5) bekezdése alapján)
2. Az Alkotmánybíróság tagjának javasolt jelölt meghallgatása
(Az Alkotmánybíróság tagjait jelölő eseti bizottság javaslata alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 7. § (2) bekezdése szerinti eljárásban)
3. A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/7556. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
4. Az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7693. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
5. Egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6475. szám)
(Molnár Gyula (MSZP) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
6. Állatkínzásért elítélt személyek adatbázisának létrehozásáról szóló határozati javaslat (H/6659. szám)
(Stummer János (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
7. A gazdasági érdekérvényesítés nyilvánosságáról és a lobbisták nyilvántartásáról, a korrupciós finanszírozási illetékről, valamint egyes törvények antikorrupciós tárgyú módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6699. szám)
(Dr. Keresztes László Lóránt, Csárdi Antal, Demeter Márta, Hohn Krisztina, Schmuck Erzsébet és Ungár Péter (LMP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
8. Az állatkínzókkal szembeni hatékony fellépés megteremtése érdekében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7082. szám)
(Stummer János (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
9. Az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló törvényjavaslat (T/7193. szám)

(Dr. Keresztes László Lóránt, Csárdi Antal, Demeter Márta, Hohn Krisztina, Schmuck Erzsébet és Ungár Péter (LMP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

10. Az egyes kormányzati szoftverlicenz beszerzések körülményeinek tisztázására, valamint az ezekkel kapcsolatos korrupció feltárását szolgáló vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló határozati javaslat (H/7269. szám)
(Dr. Tóth Bertalan (MSZP), Arató Gergely (DK), Balczó Zoltán, Bana Tibor (Jobbik), Bangóné Borbély Ildikó (MSZP), Bencsik János (Jobbik), Burány Sándor (Párbeszéd), Dr. Brenner Koloman (Jobbik), Dr. Gurmai Zita (MSZP), Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), Dr. Harangozó Tamás, Dr. Hiller István (MSZP), Dr. Lukács László György (Jobbik), Dr. László Imre (DK), Dr. Mellár Tamás (Párbeszéd), Dr. Molnár Zsolt (MSZP), Dr. Oláh Lajos (DK), Dr. Steinmetz Ádám (Jobbik), Dr. Vadai Ágnes (DK), Dr. Varga László (MSZP), Dr. Varga-Damm Andrea, Farkas Gergely (Jobbik), Gréczy Zsolt, Gyurcsány Ferenc, Hajdu László (DK), Kocsis-Cake Olivio (Párbeszéd), Kunhalmi Ágnes, Mesterházy Attila, Molnár Gyula (MSZP), Nunkovics Tibor, Potocskáné Kőrösi Anita, Rig Lajos, Sneider Tamás, Stummer János (Jobbik), Szabó Sándor (MSZP), Szabó Timea (Párbeszéd), Szilágyi György (Jobbik), Tordai Bence (Párbeszéd) és Varju László (DK) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
11. A külföldről érkező szennyvíziszap hazánkban történő lerakásának körülményeit feltáró vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló határozati javaslat (H/7296. szám)
(Nunkovics Tibor, Ander Balázs, Balczó Zoltán, Bana Tibor (Jobbik), Bangóné Borbély Ildikó (MSZP), Bencsik János (Jobbik), Burány Sándor (Párbeszéd), Csányi Tamás, Dr. Brenner Koloman (Jobbik), Dr. Gurmai Zita (MSZP), Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), Dr. Harangozó Tamás, Dr. Hiller István (MSZP), Dr. Lukács László György (Jobbik), Dr. Mellár Tamás (Párbeszéd), Dr. Molnár Zsolt (MSZP), Dr. Steinmetz Ádám (Jobbik), Dr. Tóth Bertalan, Dr. Varga László (MSZP), Dr. Varga-Damm Andrea, Farkas Gergely (Jobbik), Hiszékeny Dezső (MSZP), Jakab Péter (Jobbik), Kocsis-Cake Olivio (Párbeszéd), Korózs Lajos, Kunhalmi Ágnes (MSZP), Magyar Zoltán (Jobbik), Mesterházy Attila, Molnár Gyula (MSZP), Potocskáné Kőrösi Anita, Rig Lajos, Sneider Tamás, Stummer János (Jobbik), Szabó Sándor (MSZP), Szabó Timea (Párbeszéd), Szilágyi György (Jobbik), Tordai Bence (Párbeszéd) és Z. Kárpát Dániel (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
12. A polgármesterek összeférhetetlenségének megállapításáról szóló törvényjavaslat (T/7453. szám)
(Dr. Lukács László György (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
13. A Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7523. szám)
(Bencsik János és Szilágyi György (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

14. Egyes törvényeknek a közszolgálati tisztviselők pártpolitikai tevékenységének hatékonyabb korlátozásához szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7553. szám)
(Ungár Péter (LMP) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
15. Egyes törvényeknek az állatvédelem megerősítése érdekében szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7611. szám)
(Schmuck Erzsébet, Csárdi Antal, Demeter Márta, Dr. Keresztes László Lóránt, Hohn Krisztina és Ungár Péter (LMP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
16. Egyebek
A bizottsági alelnöki helyettesítési sorrend módosítása
(A HHSZ 109. § (2) bekezdése alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Vejkey Imre (KDNP), a bizottság elnöke

Czunnyiné dr. Bertalan Judit (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Bajkai István (Fidesz)
Dr. Becsó Károly (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz)
Vígh László (Fidesz)
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)
Arató Gergely (DK)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Vitányi István (Fidesz) Czunnyiné dr. Bertalan Juditnak (Fidesz)
Dr. Kovács Zoltán (Fidesz) dr. Bajkai Istvánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Gáborné dr. Túri Izabella bizottsági főmunkatárs
Dr. Nagy Zoltán munkatárs

Megjelentek

Hozzászólók

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet biztoshelyettes-jelölt
Dr. Handó Tünde alkotmánybíró-jelölt
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP) országgyűlési képviselő
Molnár Gyula (MSZP) országgyűlési képviselő
Dr. Harangozó Tamás (MSZP) országgyűlési képviselő
Dr. Adorján Richárd helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium)
Dr. Bíró Attila helyettes államtitkár (Miniszterelnökség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 01perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. VEJKEY IMRE (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Meghívottak! Köszöntöm a bizottság valamennyi megjelent tagját és a meghívottakat. A bizottság ülését ezennel megnyitom.

Ismertetem a helyettesítések rendjét. Czunyné Bertalan Judit helyettesíti Vitányi Istvánt, Bajkai István képviselőtársunk helyettesíti Kovács Zoltánt. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Most soron következik mai ülésünk napirendjének megállapítása. A tegnapi napon új változatú napirendi javaslatot küldtem ki a ma kezdődő ülésünket érintően, mivel két napirendi ponttal egészült ki a napirendi javaslat, az alapvető jogok biztosa Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének, továbbá az alkotmánybíróknak javasolt személy kinevezés előtti meghallgatásával.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy az előterjesztők kérésére négy önálló indítvány tárgysorozatba vételéről nem kell ma döntenünk. Ezek a következők: Nunkovics Tibor, Jobbik, és képviselőtársai által benyújtott, a külföldről érkező szennyvíziszap hazánkban történő lerakásának körülményeit feltáró vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló H/7293. szám alatti javaslat. Ez a 11. napirendi pontunkat érinti. Lukács László György, Jobbik, képviselő által benyújtott, a polgármesterek összeférhetlenségének megállapításáról szóló T/7453. számú törvényjavaslat, ez a 12. napirendi pontunkat érinti. Ungár Péter, LMP, képviselő által benyújtott, egyes törvényeknek a közszolgálati tisztségviselők pártpolitikai tevékenységének hatékonyabb korlátozásához szükséges módosításáról szóló T/7553. számú törvényjavaslat. Ez a 14. napirendi pontunkat érinti. Végül: Schmuck Erzsébet, LMP, és képviselőtársai által benyújtott, egyes törvényeknek az állatvédelem megerősítése érdekében szükséges módosításáról szóló T/7611. számú törvényjavaslat, mely a 15. napirendi pontunkat érinti. Kérdezem a bizottság tagjait, van-e valakinek a módosult napirendi javaslattal kapcsolatban észrevétele. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. *(Dr. Becsó Károly megérkezik.)*

Most határozathozatal következik. Kérdezem képviselőtársaimat, ki támogatja a korábban jelzettek alapján módosult napirendi javaslat elfogadását. Ki igen? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 8 igen, nulla nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a napirendet elfogadta.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, az alapvető jogok biztosa Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása

Soron következik első napirendi pontunk, dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, az alapvető jogok biztosa Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 7. § (5) bekezdése alapján. Nagy tisztelettel köszöntöm az ülésünkön megjelent Szalayné Sándor Erzsébet asszonyt. A jelölést és a jelölt életrajzát a tegnapi napon megkapták, munkatársaim kiosztották önöknek a jelölt asszony és az Országgyűlés Hivatala által készített e vonatkozású háttéranyagokat is. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy Székely László leköszönő alapvető jogok biztosa, dr. Kozma Ákos 2019. szeptember 26-án hivatalba lépett alapvető jogok biztosával egyeztetve, az alapvető jogok biztosáról szóló törvény 7. § (1) bekezdése alapján 2019. augusztus 27-én ismét dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet asszonyt jelölte a Magyarországon élő

nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének. A hivatkozott törvény 7. § (5) bekezdése alapján az alapvető jogok biztos helyettesének javasolt személyt a helyettes feladatkörét érintően az Országgyűlés hatáskörrel rendelkező bizottsága meghallgatja. Erre a meghallgatásra került most sor.

Mielőtt elkezdjük a napirendi pont megvitatását, a tárgyalás menetével kapcsolatban az alábbi javaslatot kívánom tenni. Tekintettel a bizottságban korábban kialakult gyakorlatra és az előttünk álló feladatokra, a határozati házsabály 114. § (3) bekezdése alapján kétolvasatos, időkeretes tárgyalásra teszek javaslatot oly módon, hogy a bizottságunkban tagsággal rendelkező képviselőcsoportok számára frakciónként összesen 8 perc álljon rendelkezésre a kérdések felvetésére és a vélemények megfogalmazására, míg a független képviselő bizottsági tagunk számára erre összesen 4 perc álljon rendelkezésre. Amennyiben a bizottságunkban tagsággal nem rendelkező LMP vagy Párbeszéd-frakció vezetője fel kívánna szólalni, úgy részükre az előbb jelzett felszólalásokra összesen 4 perc álljon rendelkezésre. *(Arató Gergely megérkezik.)* Munkatársaim fogják az időt mérni.

Megnyitom az ügyrendi javaslat vitáját, melynek keretében frakciónként egy-egy percben egy felszólalásra van lehetőség. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. Az ügyrendi vitát lezárom.

Most a szavazás következik. Kérdezem a tisztelt bizottságot, ki támogatja az általam előterjesztett tárgyalási menetrendre tett ügyrendi javaslatomat. Ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 8 igen, 1 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a tárgyalási rendet elfogadta.

Ismét köszöntöm dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet biztoshelyettes-jelölt asszonyt, és egyben felkérem beszéde megtartására. Parancsoljon, öné a szó.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet előadása

DR. SZALAYNÉ DR. SÁNDOR ERZSÉBET biztoshelyettes-jelölt: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgyek, Képviselő Urak! Tisztelt Kollégák! Jó reggelt kívánok! 2013 októberében volt alkalmam először megjelenni az Igazságügyi bizottság előtt. A helyzet emlékeim szerint akkor mindannyiunk számára új volt, hiszen a szakombudsmani rendszer átalakítását követően a bizottság akkor hallgatott meg először egy jelöltet nemzetiségibiztos-helyettesi posztra. Elképzelhetik, hogy egyszerű egyetemi oktatóként számomra mennyire újszerű helyzet volt 2013-ban ez a lehetőség. De megtiszteltetésnek tekintetem akkor is és most is, második alkalommal azt, hogy lehetőséget kapok arra, hogy a nemzetiségi jogterület működéséhez a rendelkezésre álló eszközökkel magam is esetleg hozzájáruljak a továbbiakban is.

Az akkor kapott bizalom alapján eltelt hat év számomra szakmai kihívásokkal teli időszak volt. Számos tapasztalattal, számos emberi sorssal találkoztam, ez a hat év számos olyan helyzettel hozott össze, amely megtanított többek között arra is, hogy a nemzetiségi jogterület egy élő és dinamikus jogot takar, amely alkalmas arra, hogy a nemzetiségek önszervező, önfejlesztő és ennek következtében aztán önmegtartó képességéhez is egy megfelelő jogi és intézményi keretet biztosítson. A bizottsággal az elmúlt hat évben rendszeresen volt alkalmam találkozni, legalábbis abban a formában, hogy az ombudsmani beszámolók tartalmazták a nemzetiségi jogterület történéseit és az aktivitását is. De azt gondolom, hogy most nem pusztán arról érdemes beszélnem önök előtt, hogy mi volt az elmúlt időszakban, milyen tapasztalatokat szereztem, hanem arról is, hogy e tapasztalatok alapján mi az, amit a jövőre nézve adott esetben tenni érdemes, és amire szívesen vállalkoznék a teremben számosan jelenlévő kollégám közvetítésével és segítségével. 2013-ban csak az elképzeléseimről beszélhettem. Ma számot adhatok a nemzetiségi közösségeknél végzett tevékenységről és ezzel

egyidejűleg felvázolhatom azt is, hogy az elkövetkezendő időszakra milyen lépéseket látok szükségesnek és adott esetben a nemzetiségi jogterületet illetően milyen perspektívákat látok észszerűnek vagy milyen perspektívákra lehet számítani. *(Vigh László kimegy a teremből.)*

De mielőtt ezt megtenném, engedjék meg, hogy megköszönjem önöknek is az eltelt időszakban Igazságügyi bizottságként a nemzetiségek érdekében tett lépéseket és döntéseiket. Azért teszem ezt így, ebben a formában, mert úgy gondolom, a tapasztalatom azt mutatja, hogy a nemzetiségi jogterületet illetően konszenzus tapasztalható, ami számomra azt jelzi, hogy politikai, világnézeti vagy akár szakmai különbségeket átívelő konszenzusról van szó. Ez önmagában véve egyfajta értéket képvisel számomra, mert úgy gondolom, hogy egyfajta stabil alapja a nemzetiségi jogterület működésének és bizakodásra adhat okot a jövőt illetően is. Azt gondolom többek között, hogy akkor is érték ez a fajta konszenzus, amit látok, ha esetenként és alkalmanként viták vannak, jogalkotási, jogalkalmazási viták, netán szakmai viták, de ez természetes, úgy vélem.

Ha megengednek még egy kiegészítést ehhez a gondolatelemhez, akkor hozzáteszem, hogy látom ennek a kontextusnak az értékét már csak azért is, mert az Európa Tanács kisebbségi keretegyezményének a tanácsadó bizottsági tagjaként, független szakértőként alkalmam volt az elmúlt néhány évben számos európai ország kisebbségi rendszereit, a nemzetiségek érdekében fenntartott vagy éppen fenn nem tartott rendszereit látni. Úgy gondolom, hogy ez a fajta tapasztalat is feljogosít arra, hogy az előbbi megállapításomat alátámasszam és megtegyem. *(Vigh László visszajön a terembe.)* Nem árulok el titkot azzal, ha jelzem, hogy Magyarországon jelen pillanatban a 2011-es népszámlálási adatok értelmében 644 524 fő az, aki magát valamelyik nemzetiséghez tartozónak vallotta. Ez gyakorlatilag az összlakosság 6 és fél százaléka a statisztikai adatok alapján. A tudomány kicsit többet becsül és szakmai, tudományos becslések szerint azért ennél több nemzetiségi személy tartozik az összlakossághoz, mégpedig 8-10 százalék az, amit a becslések alapján állíthatunk.

Az Alaptörvényből kell kiindulni, amikor a nemzetiségi jogterületről és nemzetiségibiztos-helyettesi tevékenységről van szó. Az általam önök számára rendelkezésre bocsátott anyag egy nagyon gyors áttekintést is ad mindjárt az elején arról, hogy mi a jogszabályi keret, és bár ez önök számára nyilván nem újdonság, csak szeretném kiemelni azt a megállapítást, ami olyan nagyon természetesnek és magától értetődőnek tűnik, de azért nem feltétlenül az. Az Alaptörvény azt mondja, hogy a velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és ezzel együtt államalkotó tényezők. Én azt tapasztalom és úgy gondolom - és ez gyakorlatilag az eddigi munkát is meghatározta -, hogy ez a fajta megnyilvánulás az Alaptörvényben, nem pusztán deklaráció, hanem tulajdonképpen egyfajta lényegi összefoglalása azoknak a jogi, szociológiai, történelmi viszonyrendszereknek, amelyek jellemzik a magyarországi nemzetiségi közösségeket. 1993-ban, amikor az első kisebbségi törvény megszületett, tulajdonképpen egy egyedülállóan értékes és tartalmas megoldást választott Magyarország, és abban az időszakban párját ritkító tartalmú és mélységű jogintézményeket hozott létre a magyarországi nemzetiségi közösségek számára. Egy önálló intézményekre épülő kulturális autonómia, nevelési-oktatási intézmények alapításának és átvételének lehetősége, nagyvonalú támogatási és pályázati rendszer, amely abban az időszakban az európai kontextusban merőben új és szokatlan volt, legalábbis abban a szisztematikus formájában, amelyet a magyar jogrend erre a célra rendelkezésre tartott. Sokan kételkedtek is akkor abban, hogy vajon ez a mechanizmus mennyire lesz hasznos és hatékony, mennyire lesz működőképes, azt gondolom azonban, hogy azok a jogi aggályok, gazdasági, bel- és külpolitikai aggályok netán, amelyek a kilencvenes években a kialakított rendszerrel kapcsolatban felmerülhettek,

a 25 év alatt abban a formában mindenképpen elhárulhattak, amelyek megfogalmazódtak abban az időszakban. Megint csak visszatérve arra a bizonyos konszenzusra, amit említettem az előbb, azt gondolom, hogy a társadalom és a politikai, az állami intézmények szintjén láthatóan a jó szándékú és együttműködésen alapuló építkezésről szólt ez az elmúlt 25 esztendő. Gyakorlatilag a nemzetiségi jogterület egyes elemei, nyilván az élet adta visszasságokkal együtt, azt eredményezték, hogy egy nagyon-nagyon tartalmas, nagyon részletes jogi és intézményi kontextus alakult ki, amelynek a monitorozása és felügyelete, vizsgálata többek között a nemzetiségibiztos-helyettesi intézmény feladata.

Azért is beszélek most 25 évről, mert ha másképp fogalmazunk, ez egy negyedszázad. Fajsúlyosabban is hangzik, ha azt mondom, hogy egy negyedszázad, kicsit többnek tűnik, mintha pusztán azt mondanám, hogy 25 év. Tehát ennek a negyedszázadnak a nemzetiségi jogterülettel kapcsolatba kerülő szereplői, így a politikai tényezők, a nemzetiségi közösségek különböző szervezetei, az önkormányzatok és a társadalmi szervezeteik, az én hivatali elődeim, Kállai Ernő és Kaltenbach Jenő voltak azok, akik ennek a fajta megoldásnak a módszertanát, azokat az alapelveket kidolgozták, amelyek a mai napig számos esetben a nemzetiségibiztos-helyettesi munkát keretbe foglalják. Nyilvánvalóan ebben a fajta fejlődésben és építkezésben a nemzetiségek anyaországainak is meghatározó szerepük volt nem egy esetben. Azt tapasztaltam az elmúlt időszakban, és ez nyilvánvalóan mindentől függetlenül a továbbiakban is így lesz, hogy a nemzetiségek jogait érintő jogszabályok dogmatikai háttere egy kidolgozott dogmatikai háttér és apróbb eltérésektől eltekintve megfelel a nemzetközi vállalásokból származó követelményeknek.

A részletszabályokkal kapcsolatban azonban előfordulnak jogalkalmazási anomáliák, egyes területen akár strukturális problémákat is észlelni lehet, így többek között a nemzetiségi önkormányzati igazgatással kapcsolatban, netán bizonyos esetekben a nevelési-oktatási intézményekkel, a finanszírozás esetleges egyenlenségeivel vagy netán a nyelvi jogok használatával és gyakorlásával kapcsolatban. A gyakorlati nemzetiségi szakemberek a legtöbb esetben hatékonyan megtalálják, kiszűrik, észreveszik ezeket az anomáliákat és igyekeznek a nemzetiségi jogokat érintő problémákat a legtöbb esetben kezelni, de azt gondolom, hogy ezek a kezeléseik és ezek az adott esetben megtörténő jó szándékú és jóindulatú aktivitások részlegesen, nem feltétlenül időt állóak és nem minden esetben szolgálják valóban a jogbiztonságnak azt a szintjét, amit a magyar Alaptörvény is előír. A nemzetiségi jogokat és a nemzetiségi közösségekhez tartozók más jogait érintő számos esetben azonban a nemzetiségek jogainak védelmét ellátó ombudsmanhelyettesi intézményre van telepítve az a feladat- és hatáskör és ott található, éppen a 25 év okán is, az a szakmai és intézményi tapasztalat és emlékezet, az ügyek kezeléséhez szükséges infrastruktúra és az a bizonyos érzékenység, ami kell ahhoz, hogy koncentráltan felmerülő problémákat és gondokat észrevegyünk, időben észrevegyünk, ezekre érdemi megoldásokat keressünk, találjunk és az érintett hatóságoknak javasoljunk.

A 2018-ig terjedő időszakban ombudsmanhelyettesként 2035 panaszügyben volt alkalmam eljárni. Ezek közül 1967 ügyet zártunk le, 1500 ügy esetében tettünk érdemi javaslatokat és intézkedéseket, és ezeknek egy jó részében, az érdemi intézkedések javaslatán túl, egyfajta mediátor- és facilitátorszerepet is betöltöttem, igyekeztem betölteni illet a sérelmet szenvedett panaszos és a mindenkori állami intézmények és közszolgáltatók között.

A nemzetiségi ombudsmanhelyettesnek 13 nemzetiségi közösségért áll fenn a felelőssége. A teljes spektrumban mind a 13 közösség számára rendelkezésre állnak a nemzetiségi jogok. A roma közösség számára és a roma közösség esetében azonban a fókusz, sajnos, társadalmi és szakmai szinten is máshol van. A roma közösség komplex

problémái európai szinten is érzékelhetők és a legtöbb érintett országban, ezek közül jó néhányban magam is jártam monitoringvizsgálatok során, nagyon nagy mértékben hasonlóak. Az állami szintű fellépést, az állami szintű fellépés módozatait, a hatékonyságát lényegében az én eddigi tapasztalataim alapján nagyon hasonló körülmények befolyásolják Magyarországon, mint a többi szignifikáns roma lakosság-számmal rendelkező országban. A közösség létszáma, lélekszáma az adott országban, a szociális probléma koncentrálttsága, adott esetben a területi koncentrálttsága, az állam szándéka a változtatásra, a hatóságok szakmai és infrastrukturális lehetőségei és nyilván az érintett állam gazdasági teljesítőképesége is mind olyan szempontok, amelyek a legtöbb hasonló helyzetben lévő országban meghatározzák azt, hogy az adott állam állami szinten mit tud és mit óhajt tenni a roma lakosság érdekében. Az állami szintű fellépés keretében pedig, úgy gondolom, minden érintett intézménynek a maga felelősségi körén és hatáskörén belül kötelező eljárnia akkor is, amikor a nemzetiségi kulturális autonómia gyakorlásáról van szó, de akkor is, amikor az egyenlő bánásmód elvével kombinálva kell egy-egy roma személy vagy közösség élethelyzetét megoldani.

Az európai romastratégia a magyar uniós elnökség egyik prioritása volt 2011-ben, amint az közismert. Az ennek nyomán létrehozott társadalmi felzárkózási stratégiának a két verziója egyfajta komplex megközelítést tartalmaz és széles körű forrásbevonásra, finanszírozásra ad lehetőséget. Ezt a fajta, a stratégiát részletező akciótervek vizsgálatát, végrehajtását, monitorozását folyamatosan végezzük és a rendelkezésünkre álló eszközökkel igyekszünk segíteni az állami és társadalmi szervezetek ezzel kapcsolatos tevékenységét. Kulcsterületekként azonosítható, ez a mi eddigi hatéves tevékenységünkben is látszik, és itt szeretném felhívni a figyelmüket arra, hogy ha a kiosztott anyagban az infografikákat megnézik, akkor azokban látható, hogy melyek azok a területek, milyen arányban és melyik nemzetiségi közösség esetében, amelyek a leginkább figyelemre méltóak, mármint negatív értelemben. Ez, ugyebár, a foglalkoztatás, oktatás, lakhatás, egészségügy és a roma nők helyzete. Szeretném ehhez kiegészítésként hangsúlyosan kiemelni azt, hogy a roma közösség gyermekeinek helyzete az eltelt hat esztendőben is egy olyan tárgykör és témakör volt, amely talán kívülről nem feltétlenül láthatóan és látványosan, de amelyet munkatársaimmal folyamatosan az egyik legfontosabb kérdésként kezeltünk.

Annak érdekében, hogy a roma közösséget érintő átfogó helyzeteket részleteiben is alaposan megismerhessük és a kezelés érdekében az adott időben és helyen a leghatékonyabb és legcélszerűbb megoldást megtaláljuk, természetesen számos - az új szóhasználatunkban - kiemelt partnerrel dolgozunk együtt. Egy nem végleges és nem teljes listát szintén tartalmaz a kiosztott anyag. De szeretném megemlíteni ebben az összefüggésben teljesen természetes módon az Emberi Erőforrások Minisztériuma két államtitkárságát, a szociális ügyekért felelős, illetve a közoktatásért felelős államtitkárságot, valamint immár a Belügyminisztérium részét képező felzárkózási ügyekért felelős államtitkárságot. Nyilvánvalóan részt veszünk minden lehetséges munkacsoportban, a civil együttműködések jóvoltából pedig helyi szinten igyekszünk kollégáimmal helyszíni tapasztalatszerzés keretében személyesen is meggyőződni arról, hogy az érintett közösség életviszonya és élethelyzete vajon mennyiben egyeztethető össze a nemzetiségi törvényben foglalt jogokkal.

Szintén a kiosztott anyagban látszik egy másik infografikán, hogy az általunk kezelt panaszügyek közel 50 százaléka roma közösségtől származik. Ezek olyan helyzetek és olyan ügyek, amelyek nem feltétlenül látszanak kívülről, hiszen egyéni panaszokról van szó a legtöbb esetben. Ez a magas ügyszám és azoknak a tartalma is jelzi, hogy a roma nemzetiségű lakosok közül sokan küzdenek megélhetési és lakhatási nehézségekkel, és ezeknek az ügyeknek a többsége összefügg az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésével.

Talán itt érkezett el a pillanat arra, hogy azokat az alapelveket is elmondjam önöknek, amelyeket az elmúlt hat év alatt a vizsgálataink során és egyáltalán a nemzetiségi panaszok kezelése során én személyesen is képviseltem és a kollégáimmal együtt érvényesítettünk. Ezek az alapelvek, azt gondolom, az ombudsmanhelyettesi habitussal összefüggő és feltétlenül követendő alapelvek. Így többek között a függetlenségen és pártatlanságon alapuló szakmaiság, de mindkét irányba, a panaszosok irányába is és a mindenkori állami intézmények és hatóságok irányába is. Ezen felül igyekeztünk alapelveként érvényesíteni azt is, hogy a legnagyobb alaposággal járunk el minden esetben, és ennek szerves része az együttműködés minden érintett intézménnyel. Számos olyan ügyünk van, amelyik azért tart hosszabb ideig, míg le tudjuk zárni, mert minden érintett intézménnyel igyekszünk felvenni a kapcsolatot és kikérni a véleményüket. Ha megengednek kicsit viccesebb - hogy is mondjam csak - megszólalást is, azzal együtt, hogy az együttműködési kötelezettséget jogszabály írja elő, bemászunk az ablakon is, ha ne adj' úristen, nem tudunk bemenni az ajtón. De többször is. Például a nemzetiségi kulturális autonómia érvényesítése kapcsán a nemzetiségi közmédia ügyében egy közel százoldalas elvi állásfoglalást állítottunk össze. Ennek az állásfoglalásnak az előkészítése során ezt a módszert is alkalmaznunk kellett, egészen addig nem zártuk le és nem engedtem nyilvánosságra hozni, ameddig minden érintett intézménnyel nem tudtuk azt a bizonyos beszélgetést megejteni, ami nekem kellett ahhoz, hogy a kellő alaposágot igazolni tudjam saját magam és a külvilág számára is.

Nyilvánvalóan azt is hozzá kell tennem, hogy az ombudsmani és ombudsmanhelyettesi aktivitás nem arról szól, hogy kötelezően eljárunk ügyekben. A panaszosnak alanyi joga hozzánk fordulni, de nem alanyi joga az, hogy kötelezően eljárjunk az ügyében, viszont minden panaszos értékes és minden panaszos számunkra egy olyan élethelyzetet mutat meg, amelyben vagy amellyel összefüggésben el kell gondolkodnunk. Ezért szeretném azt is önöknek elmondani, hogy nem minden ügyben születik eget rengetően fontos vagy kritikus szakmai dokumentum, de minden egyes panaszos jelzése a realitásokból fakad, és az biztos, hogy mindenképpen választ kell kapnia a panaszosnak. Lehet ez a válasz háromsoros elutasítás, utalva arra, hogy nincs hatásköre az ombudsmanhelyettesnek, vagy éppen nem rendelkezik pénzügyi források fölött, amelyekkel egy adott élethelyzetet meg tudna oldani, de egészen biztosan nem ez a módszer az, amit mi alkalmaztunk az elmúlt hat évben és nem is kívánunk ilyet alkalmazni, ha a sors úgy hozza, a következő időszakban sem, hanem mindig az észszerű, együttműködésen, jelenléten, párbeszédre alapuló megoldásokat keressük, tehát többek között felvilágosítjuk a panaszost arról, hogy ugyan nincs hatáskörünk, de ilyen és ilyen intézményekhez, társadalmi szervezetekhez, állami intézményekhez, ha fordul, akkor ott vélhetően segítséget fog kapni. Azt gondolom, hogy ez is egy olyanfajta attitűd, amit követni kell.

Bízva abban, hogy nem teljesen éltem vissza a türelmükkel és remélve, hogy nem vesztettem el önöket menet közben, néhány gondolatot szeretnék még mondani. A kiosztott háttéranyagban számszerűen és tematikusan is láthatják, olvashatják azokat a témaköröket, amelyeket abban a közel ötven jelentésben és elvi állásfoglalásban az elmúlt néhány évben sikerült az asztalra tenni. Azt szeretném mondani, hogy a fókusz és számunkra a legfontosabb... *(Pillanatnyi szünetet tart.)* Nem. Kezdem előlről ezt a gondolatot. Az előbb említettem, hogy 25 évesek a nemzetiségi jogterület és a nemzetiségi jogterületen született jogszabályok. Egy olyan analógiát szoktam alkalmazni, hogy 25 éves a nemzetiségi jog Magyarországon és az a generáció, amelynek majd ezt a jogterületet tovább kell vinnie, vele többé-kevésbé egykorú. Tehát a huszonéves generációnak kell ezt a bizonyos 25 éves nemzetiségi jogterületet továbbvinni. Ezt azért említem ebben a formában, mert azt tapasztalom, hogy egy

negyedszázad után abszolút természetes a nemzetiségi közösségek tagjainak és a fiatal generációnak, hogy kérem szépen, van nemzetiségi neveléssel-oktatással foglalkozó intézmény, nem is akármilyen és nem is akárhány, azzal együtt, hogy semmi nem abszolút és semmi nem hibátlan, van intézményi struktúra, van nemzetiségi önkormányzati rendszer, van az Országgyűlésben nemzetiségi szószóló, sőt mi több, most már nemzetiségi képviselő is, és amennyiben nem valamifajta - hogy is mondjam csak - jogorvoslatra, vagy ha jogorvoslatra nem is, de netán jogvédelemre lenne szüksége a nemzetiségi közösséghez tartozó fiatalnak, akkor van egy olyan dedikált intézmény, aminek az a neve, hogy nemzetiségibiztos-helyettes. Azt gondolom, hogy a mellett, hogy nyilvánvalóan az elődök munkájának absztrakt tisztelete és az egyes konkrét esetekben a lehetőségek kihasználása egy nagyon szükséges és helyes lépés, de, úgy vélem, csak a mindig változó körülményekhez és a nemzetiségi közösségek felnövekvő generációinak folyamatos bevonásával lehet garantálni azt, hogy egy valóban minőségi nemzetiségi önkormányzás fennmarad a következő időszakban is Magyarországon. Ennek érdekében persze - és az volt a mondókám célja, hogy ide kilyukadjak - át kellett alakítani azt a fajta kommunikációt is, ami a proaktív része a nemzetiségibiztos-helyettesi tevékenységnek. Ennek érdekében 2015-től kezdve egy Facebook-profilt üzemeltetünk, ahol igyekszünk azt a fajta információt - hogy is mondjam csak -, közlést használni és alkalmazni, ami ma már lehet, hogy nemcsak a fiatal generáció sajátja, elnézést kérek, és ezeken egy külön microsite-ot üzemeltetünk, mindenféle meghívásokra, ahol csak lehet, részt veszünk és mindig keressük a nemzetiségi fiatalok jelenlétét. Ezért örömmel konstatáltam tegnap, október 28-án, amikor a nemzetiségi önkormányzati választások után a mandátumátadásokra sor került, hogy bizony, a nemzetiségi közösségek egyre több fiatalja vállalkozik arra, hogy a nemzetiségi közéletben ilyenfajta szerepet is vigyen. Nem elegen persze, és különösen nehéz kérdés ez a kisebb lélekszámú nemzetiségi közösségeink esetén, de a szándék - hogy is mondjam csak -, a felismerése annak, hogy erre szükség van, megmutatkozik.

Ilyenkor kibújik belőlem, és ezért elnézést is kérek, hogy minimum kétszer 45 percre vagyok hitelesítve az egyetemi oktatások kapcsán (*Derültség.*), de isten őrizz, hogy tovább folytassam. Bízom benne, hogy azt a fajta szerepfelfogást, amely a nemzetiségibiztos-helyettesi poszt betöltéséhez megfelelő lehet, vagy legalábbis minimum szükséges, talán néhány pontban sikerült megmutatnom. Köszönöm a figyelmüket.

Kérdések

ELNÖK: Köszönjük szépen jelölt asszony tényleg igazán kimerítő előadását, s köszönjük szépen eddigi munkáját is és vízióját a jövőre nézve.

Mielőtt megnyitnám a kérdéskört, tájékoztatom a tisztelt bizottságot, hogy Kozma Ákos alapvető jogok biztosa előzetesen jelezte, hogy az ülésen akadályoztatása okán sajnos nem tud részt venni, de biztoshelyettes-jelölt asszony munkájában teljes mértékben megbízik és kéri a bizottságunkat, hogy támogassuk az ismételt megválasztását. Ezen tájékoztató után megnyitom a kérdések körét. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. (*Arató Gergely jelentkezik.*) Arató Gergely képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

ARATÓ GERGELY (DK): Két kérdést szeretnék feltenni. Az egyik egy általánosabb jellegű. Sok vitát váltott ki a bizottságban is korábban, hogy megfelelő megoldás-e az, hogy megszűntek az önálló szakombudsmanok és helyette ombudsmanhelyettesek vannak. Ombudsmanhelyettes asszony szerint van-e összefüggés a között, hogy elődeivel szemben sokkal kevésbé látható a munkája, akár Kaltenbach Jenővel, akár Kállai Ernővel szemben sokkal kevésbé jelenik meg a

közvéleményben, és így sokkal kevésbé tudja az én megítélésem szerint felhívni a figyelmet a nemzetiségi jogok fontosságára, és a között, hogy ebben a konstrukcióban nincs önálló szakombudsman, hanem csak ombudsmanhelyettes? Ez az egyik kérdésem.

A másik kérdés egy konkrét ügyre vonatkozik. Ombudsmanhelyettes asszony is érintette a roma kisebbség és ezen belül a gyermekek ügyét. Ha megengedi, elsősorban az iskolai szegregáció ügyére kérdeznék rá. Sokak szerint ez ma Magyarországon a roma kisebbség legsúlyosabb problémája. Ezen a területen egy igazán komoly ügye volt az elmúlt ciklusban, ez a tarnasadányi ügy, ahol a jelentés megállapítja, hogy ebbe az iskolába szinte kizárólag roma fiatalok járnak, megállapítja, hogy szegregált ez az iskola, majd arra a következtetésre jut, hogy a területi hátrányok és a roma származás alapján is elkülönítő köznevelési intézmények esetében a deszegregációs politika legfontosabb eszköze a minőségi nevelés-oktatás biztosításához szükséges infrastrukturális, tárgyi és személyi feltételek megteremtése, fejlesztése. Magyarán szólva - ha jól értem, de javítson ki, ha rosszul értem -: ez az "elkülönítve, de egyenlően" elvnek a megismétlése. Ha az infrastrukturális feltételek biztosítottak, akkor nem probléma a szegregáció és nem probléma, hogy szegregált ez az iskola. Ezt a jelentést nem tudom másként értelmezni, különösen azért, mert deszegregációs jellegű javaslatokat nem tesz ez a jelentés, kizárólag infrastruktúrafejlesztési javaslatokat. Ezt különösen annak a fényében tartom kérdésesnek, hogy e közben, mint bizonyára ön is tudja, európai uniós kötelezettségszegési eljárás zajlik Magyarországgal szemben a roma diákok szegregációja miatt. Ennek általában is kevés nyomát látom az ombudsmani hivatal elmúlt évekre jellemző munkájában, és ebben a jelentésben sem látom, hogy összhang lenne az Európai Unió szemlélete és egyébként a romastratégia óta jelentősen fejlődött jogérvényesítő felfogás és e között az ombudsmani felfogás között. Köszönöm.

ELNÖK: Czunyiné Bertalan Judit alelnök asszonyé a szó. Tessék parancsolni, alelnök asszony!

CZUNYINÉ DR. BERTALAN JUDIT (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. A kérdést megelőzően az első szavaim hadd legyenek a köszöneté, hiszen ombudsmanhelyettes asszonnyal több fórumon volt szakmai együttműködésünk, amelyek során folyamatosan azt tapasztaltam meg - egyébként nem ellentmondva, de mindenképpen ellentétes gyakorlatra jutva, mint Arató képviselőtársam -, hogy a szakombudsmani rendszer illetően átalakításával a rendszer hatékonysága nem sérült, nem feltétlenül egyfajta politizálási helyként is megfogva a transzparenciát, az ombudsman helyét és szerepét. Sőt, biztoshelyettes asszony valóban rendkívül akkurátus, alapos és habitusából fakadóan az ügyek végigjárásában tényleg olyan kitartást és egy olyan jogelméleteket is alapul vevő szakmaiságot képvisel a hivatalban, ami mindenféleképpen segíti általában a jogvédelmi rendszerek érvényre juttatását. Ez a beszámolókból és az előttünk lévő anyagból is sok helyütt kiderül.

Nem szeretnék kizárólag egy nemzetiségi ügyre koncentráltan kérdezni. Sokkal inkább tenném fel általánosságban, a 13 nemzetiségre vonatkozó módon a kérdésemet, mert valamennyit érinti az ombudsmanhelyettesi feladat, a jogvédelem felelőssége és alkotmányos alapja, bár ezen belül nyilván különös érzékenységek lehetnek a képviselőtársam által is felvetett roma nemzetiséghez tartozó honfitársaink ügyei és panaszai. Azt gondolom, hogy együtt dolgozva országgyűlési képviselőként a terepen mégiscsak ott derül ki a valóság, hogy egy Alaptörvényben rögzített szélesebb, majdnem teljes körű - fogalmazhatunk így - joghozáféréshez adott jognak a keretrendszerét hogyan tudja érvényesíteni egy nemzetiségi önkormányzat, egy

nemzetiségi általános iskola, egy intézményrendszer, egy közoktatási rendszer, vagy akár az oktatási, akár a kulturális, akár a nyelvi autonómiát megvalósítani. Itt picit árnyaltabban értjük a nyelvi autonómia kérdését, de ez mégiscsak a kultúrához való hozzáférés egyik legegyszerűbb útja. Ezeknek a megvalósulása a gyakorlatban és a velük való együttműködés azt mutatja, hogy az a fajta nemzetiségi jogalkotás és az a fajta nemzetiségi - kvázi - politikai konszenzus, ahogy ombudsmanhelyettes asszony fogalmazott, többségében a 13 nemzetiséget érintően jelen van a jogalkotásban és a jogalkalmazás során.

Mégis nyilván, ahogyan elhangzott, nem minden fekete-fehér, nem minden egyértelmű és a jogalkalmazás során mégiscsak adódhatnak anomáliák, akár a kulturális joghoz való hozzáférésben, akár az oktatási rendszerek tekintetében, nyelvi jogok gyakorlásában, és a panaszok mindig egyéni sorsokat is mutatnak, amikor az ombudsmanhelyettes hivatalához beérkeznek. Ezekre az anomáliákra, a jogalkalmazás, a hatóságok, az egyenlő bánásmód elvének a sérülésével is akár együtt járó jogalkalmazási kérdésekre vonatkozóan, ezekre a gyermekbetegségekre - bár gyermekbetegségnek nem nevezném, mert a mostani 25 éves joggyakorlat is már eléggé kialakult - hogyan látja, van-e arra lehetőség, hogy a jövőben a jogalkotás eszközével, akár egy egységes hivatali protokoll alkalmazásával, bár tudjuk, hogy a közigazgatás egy széles rendszerű hivatali működés, megoldást találnak? Látja-e annak lehetőségét, hogy a nemzetiségeknek az Alaptörvényben biztosított joghozáférést e területen is teljes körűvé tudjuk tenni és megadjuk azt a jogvédelem további erősítésében, hogy az ilyen irányú panaszok választ is kapjanak, akár olyan választ, hogy az ombudsmanhelyettes hivatala a jogalkotó irányába jelzi a jogszabály-módosítás vagy a végrehajtási szabályok módosításának szükségességét?

Nyilván ebben a bizottságban ez nem kérdés, hiszen ezen a felületen is volt már alkalmunk találkozni, vagy a beszámolóknál során néhány esetet megtapasztalni. A mi álláspontunk szerint és az én álláspontom szerint is a 13 nemzetiségi közösségnek akár az önkormányzatokhoz, akár az önkormányzatokhoz való jogát vagy az Alaptörvényben biztosított széles körű joghozáférést értelmezve komplex módon kell értelmezni, mondjuk így, és erre alapítani az intézményesített hozzáféréseket. Azt gondolom, hogy a lengyel és a roma kisebbség esetében nem szabad ilyenkor különbséget tenni, mert az magának az alaptörvényi rendelkezéseknek, mondjuk úgy, felhagyását jelentené. Nyilván a fókuszok máshol vannak, nyilván a fókuszokat jó végrehajtási és jó jogalkalmazási gyakorlattal alapvetően lehet módosítani és változtatni. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök asszony. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki ebben a körben felszólalni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. Így a kérdések körét lezárom, és válaszára megadom a szót Szalayné Sándor Erzsébet jelölt asszonynak. Tessék parancsolni, öné a szó!

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet válasza

DR. SZALAYNÉ DR. SÁNDOR ERZSÉBET biztoshelyettes-jelölt: Köszönöm szépen. Sorrendben haladva, ha megengedik, Arató Gergely képviselő úr első kérdésére válaszolnék. Többször és majdnem minden alkalommal felmerülő kérdés, hogy vajon a szakombudsmani rendszer megszűnése gyengítette-e netán az adott jogterület érvényesítését vagy egyáltalán a biztoshelyettesi tevékenységet ezzel kapcsolatban. Azt tudom önöknek mondani, hogy nyilvánvalóan egy szakombudsmani rendszerben van egy bizonyos fajta nagyobb láthatóság. Ez tényszerű, tehát azt gondolom, ebben nincs különösebb vita. Az elődöm, hogy úgy mondjam, kénytelen volt átélni a változást a ciklusa alatt, amiben nyilvánvalóan van emberi és szakmai tényező, de talán nem is ez

volt a kérdés. Úgy gondolom, nagyon sok múlik azon, hogy milyen a mindenkori ombudsman és a feladatot ellátó biztoshelyettes szakmai egyetértése és annak leképeződése a szervezeti és működési szabályzatban, hiszen az alapvető jogok biztosáról szóló törvény elég tág lehetőséget ad az ombudsmannak abban is, hogy hogyan szabja meg a helyettesei mozgásterét. Ennek a mozgástérnek a megszábanása valójában a szervezeti és működési szabályzaton látszik, a mindenkori szervezeti és működési szabályzaton. Tehát úgy gondolom, hogy például a közös jelentések kiadásán túl a mozgástér az eltelt hat évben sem azon múlt, mondom, a közös jelentéseket leszámítva, hogy vajon szakombudsmanként vagy biztoshelyettesként jártunk el.

Őn azt említette, hogy kevésbé látható az aktivitás. Pontosán ez volt az egyik oka annak, hogy módszertant kellett váltani. A módszertanváltás nem egyik napról a másikra megy. A koncentráció a nemzetiségi jogterülettel kapcsolatban pontosan annak a felismeréséből adódott, hogy lehet, hogy most egy olyan időszak következett el a nemzetiségi jogterületen és a nemzetiségi közösségek életében, amikor újra kell tanítani az érintetteket és természetesen a többségi társadalmat is arra, hogy ilyen van és ez nem magától értetődő, és hogy milyen jogosultságokkal jár ez. Ez a fajta aktivitás nem feltétlenül azon a klasszikus módon nyilvánul meg, hogy számolatlanul ontjuk a jelentéseket, hanem abban nyilvánul meg, hogy oda kell menni, beszélni kell, jelen kell lenni, rendelkezésre kell állni. Ezt persze nagyon nehéz kommunikálni, hiszen nem minden esetben - hogy is mondjam csak - örül az érintett, ha, mit tudom én, kiposztolom a Facebookra, akár az ombudsmani hivatal oldalára, hogy na, márpedig mi most ilyen és ilyen problémákról tárgyaltunk ezekkel és ezekkel az érintettekkel.

Viszont a parlament előtti beszámolósi kötelezettség keretei között igyekeztünk megmutatni a részletes beszámolóinkban is, hogy milyen proaktív munkát végzünk. Hogy mást ne mondjak, ami kívülről nem nagyon látszik, de azt gondolom, hogy most égetően szükséges, például rendhagyó osztályfőnöki órák tartása. Ez annyit tesz, hogy elmegyünk, kialakítottunk nem formális oktatás módszereivel egy olyan, körülbelül kétórás osztályfőnöki órára szánt anyagot, ami arról szól, hogy tanárok jelenléte nélkül, de a középiskola megfelelő életkorosztályaival végigbeszélgetjük az emberi jogok, az esélyegyenlőség kérdéseit úgy, hogy őket közben ezekkel a nem formális módszerekkel igyekezzünk bevonni. Tehát van egy ilyen, ha úgy tetszik, láthatatlan része is, ami pontosan a személyek érintettsége okán nem látszik kívülről. Biztos vagyok abban, hogy el fog érkezni az az időszak is, amikor megint nagyobb láthatóságot kap ez a fajta aktivitás. Azt gondolom, hogy nem annyira függvénye annak, hogy most szakombudsmani rendszerünk van vagy biztoshelyettesi rendszerünk van, hanem egyszerűen a felfogástól függ.

A második kérdésére az iskolai szegregációval kapcsolatban pedig azt tudom mondani, hogy tény: az oktatási szegregációval kapcsolatos közös jelentések száma valóban kevesebb annál, mint amit az elődök esetében szakombudsmani rendszerben a külvilág láthatott. Ha megengedi, nagyjából három részre bontanám a választ. Az első magyarázat erre az, és én ezt hat évvel ezelőtt is elmondtam, most is utaltam rá, hogy úgy gondolom, az oktatási szegregációval kapcsolatos jogszabályi környezet nem változott. Tehát az a fajta értelmezés, az a fajta vizsgálati módszertan, az oktatási szegregációval kapcsolatos ombudsmani gyakorlat és tapasztalat már számos jelentésben le van írva. Nem hiszem, hogy feltétlenül az ilyen jelentések számának növekedése bármi érdemi változást tudna hozni, már csak azért sem, mert én személy szerint is elfogadom, ismételnem tudom, amit az elődök az oktatási szegregációval kapcsolatban értelmezésként elfogadtak. Én is ezt vallom. Egy 2014-es oktatási szegregációval kapcsolatos jelentésünkben gyakorlatilag össze is szedtük a hivatali elődeim ezzel kapcsolatos tevékenységét és az értelmezést is. Tehát bátran ajánlom.

Nem látom, hogy igazából ennek miért lenne abban jelentősége, hogy számos ilyen újból megfogalmazzunk és nem lépünk tovább.

A válaszom második, illetve harmadik része pedig úgy szól, hogy az ombudsmanhelyettesnek és az ombudsmannak nincs joga, nincs lehetősége, nem tartozik a hatáskörébe a perek indítása, viszont a társadalmi szervezeteknek, civil szervezeteknek köszönhetően számos ilyen per indult. Most számos bírósági ügyben az oktatási szegregáció általam is vallott korábbi ombudsmani értelmezése megjelenik a felek érvelésében, a bíróság érvelésében. Azt gondolom, hogy ez egy olyan hatás, amit nekem darabszámra erősíteni ilyen jelentésekkel nem biztos, hogy szükséges feltétlenül.

A harmadik része pedig a válaszomnak az, hogy megint csak a helyszínre menetel, a terepmunka és a jelenlét, az együttműködés az, amit az oktatási szegregációval kapcsolatban is gyakorolok. Például ha a bihari térséget megnézzük, több olyan település is van, ahol sikerült a meglévő, oktatási szegregációval kapcsolatban felmerült gyanúkat egy kerekasztal létrehozásával - nem az én érdemem, de én is részt vettem benne - úgy alakítani, hogy ebben az érintett egyházi intézmények képviselői, az Igazgyöngy Alapítvány mint tulajdonképpeni panaszos és további szereplők is részt vettek annak érdekében, hogy ott helyben azt a sajátos kialakult helyzetet és környezetet egymással megtárgyalják és kihozzák belőle a legjobb lehetőséget. Ebben mi tulajdonképpen mediátor- vagy facilitátorszerepet tudunk játszani. Ez az, ami nem feltétlenül látszik kívülről, ha erről a témaköréről van szó.

Képviselő asszonynak köszönöm szépen a kérdését is és az értékelését is. Azt tudom mondani, ha jól értettem a kérdés irányát, hogy az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése a nemzetiségek esetében, nemcsak a roma közösség, hanem az összes többi nemzetiség tekintetében is alapvető elv, függetlenül attól, hogy éppen a roma közösséghez tartozó személy problémájáról van szó, vagy máséről. De nemcsak az egyenlő bánásmód, hanem bármelyik másik emberi jog esetében is, például az emberi méltóság megsértése olyan esetekben, amikor egy-egy nem roma származású, de egy másik nemzetiséghez tartozó pedagógust ér az iskolában a tevékenysége és aktivitása során atrocitás egy diák részéről, ez ugyanúgy a feladatkörünkbe tartozik. Azt gondolom, hogy az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos jogszabályi környezet és intézményi háttér, amivel a magyar jogrendszer és intézményi struktúra rendelkezik, alkalmas, az ombudsmani tevékenységnek alapeleme az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése, de az erre hivatott másik szervezettel, az Egyenlő Bánásmód Hatósággal való együttműködés is alapeleme. Van egyfajta olyan egymásra figyelés az ombudsmani hivatal és az Egyenlő Bánásmód Hatóság között, amely részben pontosan egymás tevékenységének egymásra épülését, részben pedig a kiegészítését szolgálja. Tehát most úgy látom, hogy jogalkotási kényszer ebben a helyzetben nincs. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megnyitom a vélemények körét. Kérdezem, kíván-e valaki hozzászólni. (*Senki sem jelentkezik.*) Jelentkezőt nem látok. A véleménykört és az egész vitát lezárom.

Kérdezem jelölt asszonyt, hogy kíván-e még valamit előadni.

DR. SZALAYNÉ DR. SÁNDOR ERZSÉBET biztoshelyettes-jelölt: Szeretném megköszönni a figyelmüket, a türelmüket is a talán kicsit hosszabb bevezető miatt. Kívánok önök jó munkát a továbbiakban, és számítok a bizalmukra. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen. Most a határozathozatalra kerül sor. Kérdezem tehát tisztelt képviselőtársaimat, hogy támogatják-e dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet

asszony, az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesévé történő megválasztását. Ki az, aki egyetért ezzel? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 8 igen, 1 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett az Igazságügyi bizottság dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet asszonynak, az alapvető jogok biztosának helyettesévé történő megválasztását támogatja.

Az országgyűlési törvény 44. § (3) bekezdése alapján a bizottság előadója a kialakított véleményt a plenáris ülésen ismerteti. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy az eddigi töretlen gyakorlat az, hogy a véleményező bizottság nem állít előadót a plenáris ülésen, mivel a bizottság meghozott állásfoglalásáról írásban tájékoztatja az Országgyűlést, ezért azt javaslom, hogy jelen esetben se kerüljön sor előadó állítására.

Kérdezem képviselőtársaimat, egyetértenek-e ezzel a javaslatommal. Ki az, aki egyetért? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy az Igazságügyi bizottság 8 igen, nulla nem és 2 tartózkodó szavazattal az elnöki javaslatot elfogadta, előadót nem állított.

Szívből gratulálok Szalayné Sándor Erzsébet biztoshelyettes-jelölt asszonynak, egyúttal köszönöm szépen a bizottság előtti megjelenését. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom és egy perc technikai szünetet rendelék el. *(Rövid szünet. - Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet távozik.)*

Folytatjuk a munkánkat. Napirend-módosításra teszek javaslatot. Figyelemmel arra, hogy Handó Tünde elnök asszonyt még nem látom itt, helyettes államtitkár urat viszont igen, ezért, amennyiben egyetért a tisztelt bizottság, a 3. napirendi pont tárgyalására teszek javaslatot. Ki ért egyet a napirend-módosítással? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. A napirend-módosítást 9 igen, 1 nem szavazattal és nulla tartózkodással a bizottság elfogadta. *(Arató Gergely kimegy a teremből.)*

A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Soron következik az eredetileg 3., most 2. napirendi pontunk, a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat részletes vitájának lefolytatása vitához kapcsolódó bizottságként. Köszöntöm az előterjesztő képviselőjében dr. Adorján Richárd urat, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkárát és munkatársait. Mivel az előterjesztéshez a bizottság feladatkörébe tartozó képviselői módosító javaslat nem érkezett és a bizottság sem kíván saját módosítási szándékot megfogalmazni, ezért a részletes vita egy szakaszból áll, vagyis a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 44. §-ában meghatározott szempontok szerinti vizsgálatából. Kérdezem helyettes államtitkár urat, álláspontja szerint a javaslat megfelel-e a házsabályi rendelkezéseknek.

DR. ADORJÁN RICHÁRD helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Köszöntöm a tisztelt bizottságot, illetve tisztelt elnök urat. Véleményem szerint igen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megnyitom a vitát. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok.

Kérdezem akkor a bizottságot, álláspontja szerint megfelel-e a javaslat a házsabály rendelkezéseinek. Ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 8 igen, nulla

nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a bizottság úgy döntött, hogy az előterjesztés megfelel a házszabály 44. §-ában foglaltaknak.

Most a részletes vita lezárásáról kell szavaznunk. Kérdezem tehát képviselőtársaimat, hogy lezárják-e az előterjesztés részletes vitáját. Ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 8 igen, nulla nem és 1 tartózkodással a bizottság a részletes vitát lezárta.

Ezzel a napirendi pont tárgyalását is lezárom. Köszönöm helyettes államtitkár úr jelenlétét.

Handó Tünde jelölt asszonyt nem látom a teremben még, viszont kérdezem Gyüre Csaba alelnök urat a 10. napirendi pont kapcsán, melyben előterjesztő, hogy előre tudjuk-e hozni ezt a napirendi pontot és vállalja-e... *(Dr. Gyüre Csaba: Nem.)* Nem.

Keresztes László Lóránt képviselőtársunknak is vannak indítványai. Előrehozhatjuk-e azokat? *(Dr. Keresztes László Lóránt: Igen.)* Köszönöm szépen.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, elfogadja-e azt a napirend-módosítást, hogy az eredeti napirendi pontunk szerint 7. és 9. napirendi pontot most tárgyalnánk. Ki az, aki ezzel egyetért? *(Arató Gergely visszajön a terembe. - Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság a napirend-módosítást egyhangúlag, 8 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadta.

A gazdasági érdekérvényesítés nyilvánosságáról és a lobbisták nyilvántartásáról, a korrupciós finanszírozási illetékről, valamint egyes törvények antikorrupciós tárgyú módosításáról szóló T/6699. számú törvényjavaslat

(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Akkor soron következik eredetileg 7. napirendi pontunk, most 3. napirendi pontunk, a gazdasági érdekérvényesítés nyilvánosságáról és a lobbisták nyilvántartásáról, a korrupciós finanszírozási illetékről, valamint egyes törvények antikorrupciós tárgyú módosításáról szóló T/6699. számú, Keresztes László Lóránt, LMP, képviselő és képviselőtársai által benyújtott törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Kérdezem az előterjesztő képviselőjében frakcióvezető urat, kíván-e felszólalni. *(Dr. Keresztes László Lóránt: Igen.)* Igen. Tessék parancsolni, öné a szó!

Dr. Keresztes László Lóránt szóbeli kiegészítése

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP) előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Azt gondolom, önmagában a cím elárulja, hogy miről szól ez a törvényjavaslat, és akik követik a parlament munkáját, nyilván tudhatják, hogy nem először nyújtottuk be. Az elmúlt ciklusokban, illetve ebben a ciklusban is már számtalan olyan javaslatot nyújtottunk be, ami a korrupció visszaszorítását célozza. Meggyőződésünk szerint történelmi szinten van Magyarországon a korrupció, és ez óriási károkat okoz a társadalomnak és a nemzetgazdaságnak. Ez a javaslat számtalan ponton segítené a magyar társadalom és gazdaság működését a transzparenciával, a különböző korlátozásokkal. Kiemelnék egyetlenegy elemet. Nagyon sok elemből áll ez a törvényjavaslat. *(Dr. Varga-Damm Andrea megérkezik.)* Egyetlenegyem emelnék ki, aminek óriási jelentősége van, ezt mi úgy hívjuk, hogy Tiborc-adó, és ennek az adónak az lenne lényege, hogy azok, akik olyan jogsértést követtek el, amely által az Európai Unió intézménye felé a magyar államnak visszafizetési kötelezettsége jelenik meg, azok egy százszázalékos illetéket legyenek kötelesek fizetni. Tehát azok, akik ilyen jellegű jogsértést követtek el.

Ezen kívül nagyon fontos eleme ennek a jogszabálynak, hogy a lobbitevékenységnek, a gazdasági érdekvédelemnek ismét legyen szabályozása, hiszen az egészen elfogadhatatlan, hogy ez a terület most ilyen módon gyakorlatilag szabályozatlan és átláthatatlanul működnek ezek a lobbitevékenységek, melyek megint csak óriási károkat okoznak a nemzetgazdaságnak.

Arra kérem képviselőtársaimat, hogy támogassák azt, hogy tárgysorozatba kerüljön ez a javaslat és le tudjunk folytatni róla egy vitát az Országgyűlés plenáris ülésén. Köszönöm.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Dr. Bajkai István jelentkezik.)* Bajkai István képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Pusztán két, részben jogi tárgyú megjegyzést szeretnék tenni. Az egyik az, hogy általában az úgynevezett korrupció, a korrupció megítélése az ellenzéknél rendre felmerülő napirend, azonban az úgymond megállapításokat tartalmazó kijelentéseit szerintem érdemi vizsgálat - főleg nem az ellenzék által - rendre nem támasztja alá, tehát ilyen nincs. Mindazonáltal általában a gazdaság átláthatósága és általában a jogszabályoknak megfelelő eljárások lefolytatása vagy éppen a korrupciós tevékenységgel szembeni fellépés, azt gondolom, mindannyiunk érdeke. Tehát általában a korrupció, ha van, minél alacsonyabb szintű legyen vagy ne legyen, természetesen ez mindannyiunk érdeke. Általában tehát az elvvel egyetértek, magával azzal azonban nem, hogy Magyarország ilyen veszélyben vagy különös veszélyben lenne.

A másik: képviselő úr szóhasználatában elhangzott az úgynevezett Tiborc-adó kifejezés. Pusztán jelezni szeretném, bár rendkívül népszerű módon jelenik meg az utóbbi időszakban, hogy természetes személyekről adót elnevezni általában nem lehet, sőt, kifejezetten személyiségi jogot sért. Csak jelezni szeretném, ha valaki nem tájékozott részletesebben a személyiségi jogi ügyekben, hogy akkor lehet egy ilyen elnevezést használni, ha valaki közszereplő és a nevével egyébként összefüggésben álló indítványról van szó. Ilyen volt például korábbi adójogi elnevezések megjelölése, de az adott előterjesztő azt felvállalta, saját maga terjesztette elő. Úgy gondolom, hogy az érintett személy ilyen adó kezdeményezésével nem élt.

Másodsorban pedig, még egyszer mondom, természetes személyről adót elnevezni, önmagában személyiségi jogot sértő cselekmény. Nyilván hivatalos tudomása van a képviselő úrnak arról is, hogy ebben az ügyben egyébként bírósági eljárás van folyamatban névhasználat sérelme miatt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Arató Gergely jelentkezik.)* Arató Gergely képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

ARATÓ GERGELY (DK): Örömmel hallom, hogy Bajkai képviselő úr, ha jól értem, lényegét tekintve már meg is kezdte a törvényjavaslat érdemi vitáját. Bizonyára ezt majd módosító indítvány formájában a parlamenti vita során be fogja terjeszteni, és akkor majd a parlament mérlegeli, hogy ezeket a fajta aggályait az adó elnevezése kapcsán osztja-e vagy nem. Azt is örömmel hallom, hogy Bajkai képviselő úr szerint nincs súlyos korrupciós helyzet Magyarországon, hiszen ebben az esetben nyilván semmi akadálya nincs annak, hogy támogassa e törvényjavaslat elfogadását. Ezek szerint akkor a Fideszt sem érintik ilyen korrupciós gyanúk, tehát a Fidesz nem fog

ellenezni egy korrupcióellenes törvényjavaslatot. Ezt a jó hírt akartam csak megosztani önökkel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván még hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Felszólalót nem látok, a vitát lezárom. Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni az elhangzottakra. *(Dr. Keresztes László Lóránt: Igen.)* Igen. Öné a szó, frakcióvezető úr. Tessék parancsolni!

Dr. Keresztes László Lóránt válaszája

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP) előterjesztő: Köszönöm a lehetőséget. Tisztelt Elnök Úr! Nagyon röviden szeretném megnyugtani Bajkai képviselőtársamat. Egyrészt én is úgy látom, hogy ha úgy érzi képviselő úr, hogy nincs jelentős probléma Magyarországon a korrupció szintjével, akkor semmi akadálya talán, hogy egy ilyen javaslat vitáját lefolytassuk. A mai bizottság ülés tárgya, hogy tárgysorozatba kerülhet-e ez a javaslat. Illetve felhívom a figyelmét - gondolom, olvasta a törvényjavaslatot -, hogy ebben a szövegben nem szerepel a Tiborcza-adó elnevezés, tehát nyilván ez a politikai kommunikáció része, hogy megvilágítsuk, miről szeretnénk beszélni. De ha megnézi a törvényjavaslatot, akkor ebben ez szó szerint nem szerepel, tehát ezt az aggályát ilyen módon tudjuk kezelni. Nagyon bízom benne, hogy ön és képviselőtársai is támogatják, hogy a plenáris ülésen tudjunk erről részletesen vitát folytatni. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a törvényjavaslat tárgysorozatba vételét. Ki támogatja? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. Köszönöm. Megállapítom, hogy 3 igen, 8 nem szavazat és nulla tartózkodás mellett a bizottság az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

Az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló T/7193. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Soron következik az eredetileg 9. napirendi pontunk, most 4. pontunk, az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló T/7193. számú, Keresztes László Lóránt, LMP, képviselő és képviselőtársai által benyújtott törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Kérdezem az előterjesztő képviselőjét, kíván-e szólni. *(Dr. Keresztes László Lóránt: Igen.)* Igen. Frakcióvezető úr a szó. Tessék parancsolni!

Dr. Keresztes László Lóránt szóbeli kiegészítése

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP) előterjesztő: Köszönöm a lehetőséget, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Azt gondolom, hogy szintén egy olyan kérdésről beszélünk, amely jól ismert akár a bizottság tagjai, akár a magyar közéleti tevékenységet figyelő magyar polgárok előtt, hiszen gyakorlatilag 2011 óta ez, az állambiztonsági múlt feltárására vonatkozó javaslat sorsa rendszeres vitatéma az Országgyűlésben. Ugyanakkor maga a kérdés, maga az a mulasztás, amit a magyar Országgyűlés és az eddigi kormányzó többségek elkövettek, egyidős a rendszerváltással. Ezt a súlyos mulasztást kívánjuk orvosolni azzal, hogy ezen

alkalommal huszadszorra nyújtottuk be az állambiztonsági múlt feltárására vonatkozó törvényjavaslatot.

E törvényjavaslat elődje 2011-ben került az Országgyűlés elé, illetve nem került az Országgyűlés elé már akkor sem, a kétharmados felhatalmazással rendelkező Fidesz nem támogatta, hogy tárgysorozatba kerüljön. Ez oly módon született meg, hogy volt a 2010-ben kétharmados felhatalmazással hatalomra került Fidesznek egy ígérete, hogy ezt a kérdést rendezzi, majd elmulasztották megtenni, és az LMP akkori frakcióvezetője, Schiffer András egy saját javaslatot terjesztett elő. Önök ezt megelőzően ezt a javaslatot és az ezt követő, kapcsolódó javaslatokat tizenkilenc alkalommal úgy szavazták le, hogy önálló javaslatot nem nyújtottak be és lehetőséget sem adtak a plenáris ülésen egy részletes vitára.

A javaslat lényege annak a mulasztásnak a felszámolása, hogy a mai napig nem átlátható az állambiztonsági múlt, nem látjuk, hogy az akkori politikai hatalommal rendelkező figurák pontosan milyen módon tudták az akkori politikai hatalmat gazdasági hatalommá konvertálni. *(Dr. Gyüre Csaba távozik.)* Rendkívül fontos, hogy ennek a folyamatnak, ennek a mulasztásnak máig ható hatásai vannak a magyar társadalom és gazdaság működésére, és ezért a javaslat egy nagyon fontos lusztrációs elemet is tartalmaz, amelynek a lényege, hogy a fontos közhatalmi pozíciókból kizárná azokat a személyeket, akik akkor az állambiztonság fenntartásában szerepeltek. Tehát például alkotmánybíró, miniszterelnök, miniszter, államtitkár, polgármester, országgyűlési képviselő s a többi nem lehetne. A részleteket olvashatják.

Arra kérem önöket, tisztelt képviselőtársaim, támogassák, hogy a plenáris ülésen napirendre kerülhessen ez a javaslat, és ott önök ki tudják fejteni ezzel kapcsolatban a véleményüket, adott esetben jobbitó szándékú módosító javaslatokkal tudják jobbá, önök számára akár elfogadhatóvá tenni ezt a javaslatot. De azt a gyalázatot ne ismételjük meg huszadik alkalommal is, hogy megfutamodnak gyáván és nem engedik, hogy az Országgyűlés plenáris ülésén erről a rendkívül fontos kérdéstről beszéljünk. Úgy gondolom, egy ilyen döntés a kommunista diktatúra áldozatainak emlékét gyalázza meg. Köszönöm szépen.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Dr. Varga-Damm Andrea jelentkezik.)* Varga-Damm Andrea képviselőtársunké a szó.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. 1989. október 23-án mint ifjú fogalmazó a Markó utcai bíróságról, magam is kinn voltam a Kossuth téren. Az igaz, hogy már akkor sem nagyon értettem, miért Szűrös Mátyás állt azon az erkélyen, akkor azt reméltem, hogy esetlegesen még nem volt más, aztán majd azok az emberek, akik azt a rendszert fenntartották, el fognak tűnni a gazdasági és politikai életből. Aztán azt láttuk az első szabadon választott kormány alatt, hogy a régi elvtársak az állami vagyon fosztogatásában meglehetősen elől jártak, központi helyet foglaltak el, és azóta is, köszönik, nagyon jól vannak, mert bármilyen kormány volt Magyarországon, mindig megtalálták a helyüket kormányzati funkcióban vagy az Országgyűlésben, vagy - és ez a legdurvább - olyan beszerzésekben, amelyek hazánk nemzetbiztonsága szempontjából fontosak, ezekben ott tudtak lenni szállítóként.

Ugyan ez a javaslat a közhivatalokról szól, de Magyarországon egy harminc éve zajló keringő van abban, hogy éppen egy adott régi rendszer fenntartója egy adott kormányzat alatt melyik szerepét tölti be. Közéletünket áthatja azoknak az embereknek a befolyása, akik az állampárt fenntartásában kitüntetett szerepet játszottak. Azt hiszem, ha másért nem, legalább a következő nemzedékért megtehetnénk azt, hogy bár azok az emberek nem büntethetők, de legalább tudja meg a gyermekeink nemzedéke,

hogy a szüleik, nagyszüleik, dédszüleik kik miatt szenvedtek, kik voltak azok, akik egy diktatúrát fenntartottak, kiktől szenvedtek egy diktatúrában azok emberek, akik szabadon gondolkoztak és nem óhajtottak részesei lenni ilyen rendszernek, és hogy milyen módon kell a jövőre nézve az ilyenfajta rendszerek kialakulásától óvakodni.

Szóval, csak azt szeretném mondani, tisztelt képviselőtársaim, hogy talán önöktől nem, de tőlem ellopták a rendszerváltást. Az, hogy huszadszor kell még mindig ilyen típusú javaslatokat betervezni, azt jelenti, hogy az elmúlt harminc évben egyetlen vezető politikai erőnek sem volt érdeke ezt a kérdést megoldani. Nem kellene már huszadszor itt lennie, ha csak egyszer leültek volna, mondjuk, az első öt évben, '90-től '95-ig és minden demokratikus politikai erő megtárgyalta volna, hogy ki mit szeretne, és megtették volna mindazt, amit egyébként több szocialista utódállamban sikerült megtenni. Látjuk, hogy a politikai fejlődésük, a társadalmi fejlődésük és a gazdasági fejlődésük jelentősen jobb, mint a miénk. Mi még mindig benne toporgunk a szocialista rendszer bűzéiben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván még hozzászólni. (*Dr. Bajkai István jelentkezik.*) Bajkai István. Tessék parancsolni, képviselőtársamé a szó.

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Nem terveztem, hogy hozzászóljak, tisztelt elnök úr, tisztelt bizottság, de nem tudom, hogy tisztelt dr. Varga-Damm Andrea kolléganóm - én azért megadom a tiszteletet - komolyan gondolja azt, amit mond. Mindazonáltal meglehetősen hiteltelennek tűnik az, hogy olyan pártokkal áll össze és olyan pártokkal köt szövetséget, amelyek ennek a népnek a kirablásában, elnyomásában (*Dr. Varga-Damm Andrea: Én? Szövetséget?*), aktív tönkretételében közreműködtek, és akik az én fogalmaim szerint részben jogilag, részben politikailag az állampárt jogutódjának tekinthetők. Tehát azt nem tudom, mennyire őszinte, de ha valóban ilyen erkölcsi és politikai megfontolás vezeti a tisztelt kolléganót, akkor valószínűleg ilyen szövetség megkötésére nem került volna sor. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni. (*Dr. Varga-Damm Andrea jelentkezik.*) Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó ismételtlen.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Szerintem kollégám átaludta az elmúlt pár hónapot, mert engem semmilyen szövetség megkötésében nem láthatott. Nem lehetett az, hogy ön részese volt olyan eseménynek, amely során én bárkivel szövetséget kötöttem. Egy valakikkel viszont mindig szövetséget fogok kötni: akik a magyar nép boldogulását segítik. Nem azokkal, akik gátolják, hanem akik segítik, akik kiviszik ebből a morális mélypontból, amiben ma Magyarország van, abból a rettenetes közéletből, ami Magyarországon van, abból az igazságtalan rendszerből, ami a magyar népet körülveszi. Na, arra, ezért mindenkivel fogok szövetséget kötni, ha önnek lesz erre egyszer hajlandósága, akkor önnel is szívesen fogok szövetséget kötni. De amiről beszélt, az egyszerűen nem igaz, mert ön engem nem látott sehol, senkivel olyan szövetséget kötni, ami ellentmondana annak, amit az előbb elmondtam önnek.

Határozathozatal

ELNÖK: Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. (*Senki sem jelentkezik.*) Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom. Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e szólni. (*Dr. Keresztes László Lóránt: Nem.*) Nem.

Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a törvényjavaslat tárgysorozatba vételét. Ki támogatja? (*Szavazás.*) Ki nem? (*Szavazás.*) Tartózkodás? (*Szavazás.*) Nincs. Köszönöm. Megállapítom, hogy 2 igen, 8 nem szavazat és nulla tartózkodás

mellett a bizottság az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

Az Alkotmánybíróság tagjának javasolt jelölt meghallgatása

Soron következik az eredetileg 2. napirendi pontunk, most 5. napirendi pont, az Alkotmánybíróság tagjának javasolt jelölt meghallgatása. Egy perc technikai szünetet rendelék el. *(Dr. Handó Tünde bejön a terembe és elfoglalja helyét a tanácsteremben. - Rövid szünet.)*

Tisztelt Bizottság! A rend kedvéért megismétlem: soron következik eredetileg 2. napirendi pontunk, most 5. napirendi pont az Alkotmánybíróság tagjának javasolt jelölt meghallgatása az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 7. § (2) bekezdése alapján. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy az Alkotmánybíróság tagjait jelölő eseti bizottság a tegnapi napon ülésezett és a korábban megüresedett alkotmánybírói tisztségre az alkotmánybírósági törvény 7. § (1) bekezdése alapján dr. Handó Tünde asszonyt jelölte, akit ezúton is nagy tisztelettel köszöntök a bizottsági ülésünkön.

A hivatkozott törvény 7. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tagjainak javasolt személyt az Országgyűlés alkotmányügyi kérdésekkel foglalkozó állandó bizottsága meghallgatja. Erre a meghallgatásra kerül most sor.

Mielőtt elkezdjük a napirendi pont megvitatását, a tárgyalás menetével kapcsolatban az alábbi javaslatot kívánom tenni. Az első napirendi pontban javasoltaknak megfelelően a határozati házszabály 114. § (3) bekezdése alapján kétolvasatos, időkeretes tárgyalásra teszek javaslatot oly módon, hogy a bizottságunkban tagsággal rendelkező képviselőcsoportok számára frakciónként 8-8 perc álljon rendelkezésre a kérdések feltevésére és a vélemények megfogalmazására összesen, míg a független képviselő bizottsági tagunk számára erre összesen 4 perc álljon rendelkezésre. Amennyiben a bizottságunkban tagsággal nem rendelkező LMP, vagy Párbeszéd-frakció vezetője fel kívánna szólalni, úgy részükre az előbb jelzett felszólalásokra összesen 4 perc álljon rendelkezésre. Munkatársaim fogják mérni az időt.

Megnyitom az ügyrendi javaslat vitáját, amelynek keretében frakciónként egy-egy percben egy felszólalásra van lehetőség. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. Az ügyrendi vitát lezárom.

Most szavazás következik. Kérdezem a bizottságot, ki támogatja az általam előterjesztett tárgyalási menetrendre tett ügyrendi javaslatomat. Ki ért egyet ezzel? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 8 igen, 1 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a tárgyalási rendet elfogadta.

Ismételten köszöntöm dr. Handó Tünde alkotmánybíró-jelölt asszonyt, egyben felkérem beszéde megtartására, és mindenki részére hangsúlyozom, hogy most őt, mint alkotmánybíró-jelöltet hallgatjuk meg, tehát a kérdéseket és az észrevételeket is e vonatkozásban várja a bizottság. Köszönöm. Jelölt asszony, öné a szó.

Dr. Handó Tünde előadása

DR. HANDÓ TÜNDE alkotmánybíró-jelölt: Köszönöm szépen. Nagyon megtisztelő a jelölés, és szeretnék néhány olyan emlékképet kiemelni az életrajzomból, amiről talán az itt jelenlévők is keveset tudnak, hiszen személyes élményeim.

Egyetemistaként egy nagyon kicsi faluból kerültem fel a fővárosba, fantasztikus tanárain voltak, az a kollégium, amelynek a tagja lehettem, olyan nagytekintélyű professzorokat és államférfiakat adott később az országnak, amely diákként is meghatározó volt számomra. Sok nevet mondhatnék, de ha alapjogokról vagy

jogfilozófiáról van szó, mindenképpen szeretnék Varga Csaba tanár úrról megemlékezni, akinek a jogfilozófia kurzusát három éven keresztül volt szerencsém látogatni. Ez alkalmat adott arra, hogy minden alapismeretet, ami a jogállamisággal összekapcsolódik, ami a jogfilozófiai, jogalaptanokat illeti, megszerezhessek.

A rendszerváltás mindannyiunk számára egy lehetőséget jelentett, kezdő jogászként sok minden közül, sok pálya közül lehetett volna választani, megnyíltak az utak. Én a sokféle lehetőség ellenére vagy mellett mégis a bírói pálya mellett döntöttem, a bíróság mellett döntöttem, mert tudtam azt, hogy egy bírónak csak két főnöke van, hogy profánul fogalmazzak: a törvény és a lelkiismeret. Ez az eszmeiség vagy ez az ars poetica határozta meg a későbbi munkálkodásomat. Kezdő bíróként, akkor még nem volt harmincéves korhatár, tulajdonképpen 26-27 évesen négyszáz folyamatban lévő ügyet kellett vinnem azzal a kevéske élettapasztalattal és a megszerzett erős jogi tudással, ami rendelkezésemre állt, és azokkal a mesterekkel kísérve, akik körülöttem voltak tapasztalt bíróként.

A több mint tízéves, tisztán ítélkező munkám során több ezer bírósági ügyet tudtam lezárni, fejeztem be, rengetegféle élethelyzetet láttam és nemcsak a tárgyalóteremben, hanem volt alkalmam a katedrán is segíteni a következő generációt abban, hogy értsék és tudják a munkajogot, amelyet bíróként választottam, szintén egy tanárom inspirációja miatt, aki azt mondta, hogy a munkajogban az a jó és érdekes, hogy ott a vita oka sohasem az, amiről a vita szól. Ez az izgalom, ez a kutatás, hogy mi van a dolgok mögött, hogyan lehet a világban békét teremteni, nyugalmat, biztonságot adni és hogyan lehet visszahatni egy kétszemélyes vitában nemcsak arra, hogy hogyan alkalmazzák a jogot, hogyan álljon helyre a világ rendje, hanem arra is - mivel munkaszervezetekről volt szó az egyik oldalon -, hogy miként lehet hatni a munkaszervezet törvényes működésére is.

Sok ügyvéd kolléga, egykori diáktársam mondta, hogy hiábavaló reménykedni abban, hogy egy-egy cég vezetése tekintettel lesz a meghozott döntésekben kimondott igazságra és jogértelmezésre. Mégis később visszaigazolást nyert, amikor nem olyan régen, talán tavaly, egy nagyon neves és óriási céget vezető cégvezetővel találkoztam, aki egykor tanúként jelent meg a bírósági tárgyalóteremben és valóban, ahogyan visszaidézte, nem is láttam attól a cégtől munkaügyi pereket, azt mondta, egy életre megtanulta, hogy vezetőként nem hozhat bármilyen döntéseket, fontos, hogy előbb megkérdezze a körülötte lévő jogászokat. Nagyon nagy elégtétel volt számomra, hogy mégsem hiábavaló volt az a gondolat, hogy igenis bíróként is tudunk nemcsak az ügyekben békét és biztonságot teremteni, hanem visszahatni egy-egy szélesebb közösségre is.

Bíróként magam is két alkalommal fordultam az Alkotmánybírósághoz, alkotmánybírósági eljárást kezdeményeztem. Az egyik egy kormányrendelet volt, a másik pedig egy jogegységi határozat. Mindkét esetben sikerrel terjesztettem be ezeket a beadványokat. Tehát bíróként is folyamatosan figyelemmel kísértem az Alkotmánybíróság tevékenységét, határozatait. Amikor a munkaügyi bíróság elnöke lettem, az ilyenfajta teendőim megduplázódtak, hiszen nemcsak a saját ügyeim vittem már, hanem ráláttam arra, hogy milyen fellebbviteli döntések születnek, milyen döntéseket hoznak a kollégáim, mert kezdetektől azt tartottam fontosnak, hogy a tudást megosszam a bírótársaimmal, hogy minél jobb és minél egységesebb lehessen a bírói gyakorlat. Ezt hoztam az iskolából: hogy tanítani, azt a csapatot, amelynek tagja vagyok, az első helyre vinni és segíteni az új generációt. Ezek voltak számomra meghatározóak.

Amikor az új tisztségre kerültem, visszatérve a munkaügyi bírósághoz - azt gondolom, jogászkörökben vagy ügyvédkörökben még ma is többen emlékeznek erre -, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság az egyik legjobban működő bíróság volt a tekintetben,

hogy a szakmai társszervekkel folytatott nemzetközi kapcsolatokban élen járt más hasonló szinten működő bíróságokhoz képest. Nagyon sok nemzetközi társaságnak voltunk közvetlen tagjai. Ezáltal volt alkalmam arra is, hogy az Európai Unió jogával jobban megismerkedjek. Az új megbízatásomban is fontosnak tartottam mindig, hogy bíró maradjak, és tulajdonképpen ez a pályaszakasz is arról szólt számomra, hogy hogyan gyarapítsam azt a bírói tudást, amit később a tárgyalóteremben újra tudok hasznosítani. *(Dr. Gyüre Csaba visszajön a terembe.)* Erre bőséggel volt alkalmam, mert jogszabályok százai kerültek elénk az elmúlt hét év alatt, saját indítványaink voltak, illetve véleményezhettük szinte minden területen a jogszabályokat, nemcsak eljárásjogot, anyagi jogot, szabálysértéstől kezdve a törvényszéki végrehajtásig, az ügyvédi törvényig láthattam azt, hogy mit jelent a jogalkotás. Magunk is több javaslatot terjesztettünk elő, méghozzá olyanokat is, különösen most utóbb az új kódexekhez, a polgári perrendtartáshoz kapcsolódóan, amelyek az ügyfelek jogérvényesítését segíthették. Nagyon örülök, hogy ennek részese lehettem.

A képzés a másik olyan terület, ahol közvetlen kapcsolatba kerülhettem az Alkotmánybíróság, de akár a nemzetközi bírói szervek működésével is, hiszen létrehoztuk és megerősítettük az európai jogi szaktanácsadók hálózatát. Itt több mint száz bíró, bírósági titkár az, aki rendelkezésére áll a bírótársainak, hogy megismertesse velük a legfrissebb európai uniós vagy emberi jogi bírósági gyakorlatot. Ennek megfelelően tudásmegosztó felületeket hoztunk létre. Ez vonatkozik az alkotmánybírósági döntésekre is. Több éve már valamennyi bírói kezdeményezés felkerül egy saját belső honlapunkra is, az arra adott alkotmánybírósági válaszokat, a hírleveleket közzétesszük és minden egyes képzésnél törekszünk arra, hogy akár alkotmánybírók vagy alkotmányjogász professzorok részesei legyenek a bírói képzésnek, találkozzék a tudomány, a magasabb rendű gondolkodás azzal, ami a hétköznapiakban a bírók munkája.

A másik terület, amely kapcsolódik az eddigi tevékenységemből a majdani feladataimhoz és az egyik legkedvesebb program, amit elindítottunk, a történet- és hagyományápolás. Sokat halljuk, hogy Magyarország egy kezdődő demokrácia, valójában azonban egy ezeréves múltra tekinthet vissza a magyar jog története, a bírászkodás, a jogalkotás története. Negyven év jogelhalási idea, harminc év útkeresés után rendkívül fontos volt megerősíteni a bírói karban ezt a gyökérzetet, a visszatalálást a múltunkhoz. Több mint száz kötetet adtunk közre, több tucatnyi konferenciát rendeztünk neves jogtudósokkal. Ezek a konferenciák szembesíthettek minket azzal, hogy akár még csak egy szabálysértési törvénynek is micsoda történeti előzményei vannak a kihágási törvényekhez kapcsolódóan, amelyek már a XV. századból eredeztethetők. Számomra ez a program, ezeken az eseményeken való részvétel, ezeknek a szervezése tulajdonképpen felkészülésnek is tekinthető, hogy mit jelent a történeti alkotmányunk. Nagyon boldog vagyok és büszke arra, hogy részese lehettem annak, hogy a bírói kart visszavezethettem a gyökerekhez és ezeket a jogismereteket is újra megerősíthettük.

Amiről még szeretnék beszélni, az a bírói hitvallás, illetve a bíróságok szerepe a XXI. században. Az idei évben ünnepeljük a bírói hatalomról szóló törvény 150. évfordulóját. Ez egy hihetetlenül nagy lépés volt, a modernkori polgári bírászkodást teremtettük meg. Európa-szerte a XIX. században erről szólt a jogalkotás, hogy hogyan lehet a joguralmi, jogállami eszméket a gyakorlatba ültetni, megtestesíteni, hogyan lehet az írott jogot főszabállyá tenni, hogyan lehet a klasszikus bírósági szervezetet kialakítani, egyáltalán mit jelent a joguralom, milyen intézményrendszereken keresztül lehet ezt megerősíteni egy-egy akkor, a romantika korában megerősödő, kialakuló nemzetállamban. Ezek az ideák köszönnek vissza Magyarországon akár csak a Kossuth tér térszerkezetében is, ahol az eleink olyan kivételes szimbolikát teremtettek meg,

amelynek csak Washingtonban van még példája, hogy az ország főterén, a törvényhozással átellenben a legfelsőbb bírói fórumot lehet megtalálni.

A XX. század nagyon sok változást hozott azonban az ideákhoz képest az első világháborúval, a kommunista forradalmakkal, a gazdasági világválsággal, a második világgésszel, a pozitivista jog megrendülésével, amely magával hozta a nemzetközi bíróságok, az alkotmánybíróságok kialakulását sok helyen. (*Vígh László távozik.*) Magával hozta azt, hogy Európa kettészakadt, kialakult a globális gazdasági rendszer és mindazok az ideák, amelyek a XIX. században vezérlő csillagai voltak a jogászságnak, azok a bírósági rendszert vagy a bíróságok működését illetően megrendültek, átalakultak, hiszen egyre több nagy gazdasági világcég igyekezett és igyekszik kivonni magát a rendes bíróságok ítélkező fóruma alól. Erről szólnak a szabadkereskedelmi egyezmények, az arbitráció, a békéltetés, látjuk, hogy ugyanígy a fogyasztóvédelemben is egyre nagyobb szerepe van a békéltetésnek, egyre több büntetőügy ma már egyezséggel zárul akár a bírósági tárgyalóterem előtt, hasonló jogköröket élveznek ma már a közjegyzők, mint a bíróságok. Sok egykor bírói hatáskörbe tartozó ügy már különféle hatóságokhoz tartozik, akár csak ha az ingatlan-nyilvántartásra gondolunk vagy a bírósági végrehajtásra. Nagy átalakulások történtek, és ami különös kihívást jelent, azt gondolom, mindannyiunk számára, az az, hogy a rendes bíróságok legfelső szerve, amely a XIX. században a Kúria volt, ma már nem tekinthető a valódi bíraskodás legfőbb szervének, hiszen az Alkotmánybíróság az új jogköreivel tulajdonképpen egy negyedik bírósági fórumként is működik. Ma már ezt az európai emberi jogi bíróság is megerősítette egy nem oly régi határozatában, a Szalontay-ügyben, amikor azt mondta, hogy a jogorvoslati út kimerítését kell hogy jelentse az is, hogy valaki alkotmányjogi panasszal élt-e valamelyik ügyében.

Látható az is, hogy az Alkotmánybíróság tevékenysége is átalakult 2012 után. Sokkal többet és többször foglalkoznak bírói kezdeményezéssel, illetve alkotmányjogi panasszal, azzal tehát, hogy az alapjog, az Alaptörvény miként érvényesülhet a bírósági ítélkezésben. Azt remélem, azt szeretném, ha bíróként, csatlakozva az Alkotmánybíróságon már működő három egykori bírótársamhoz, azt tudnám megerősíteni, hogy az Alkotmánybíróság és a rendes bíróság kapcsolata erősödjön, az egymás iránti értés, megértés erősödjön a két bírósági szervezetben, mert ahhoz, hogy jogbiztonság, joguralom lehessen, ez a fajta kiegyensúlyozottság, ez az érthetőség minden jogkereső polgár számára fontos lehet.

Végül, mivel bíraskodásról van szó, még ha kicsit másképpen is az Alkotmánybíróságon, engedjék meg, hogy egy jeles elődünk, Juhász Andor egykori kúriai elnök szavait idézzem a bírói hitvallást illetően. "[...] a magyar bíró hazafiasan érző, föl- és lefelé független, sokat tanult és tapasztalt, lelkiismeretes öre és gondozója hazánk jogrendjének, aki tiszteli a törvényt, de azért nem hódol bálványimádó módjára megkövesedett törvényszakaszoknak, hanem a törvénymagyarázat segélyével életet lehel a haldokló vagy elhalt normákba [...], a magyar bíró magasan felette áll minden társadalmi és minden politikai áramlatnak és egy társadalmilag és politikailag meg nem szervezett nemzetfenntartó néprétegnek, a hazafias, becsületes és dolgos honpolgárokból álló néprétegnek az üterén tartja az egyik kezét, mikor a másikkal az ítéletet írja, [...] a magyar igazságszolgáltatás csarnoka, temploma a jogegyenlőségnek, amelyben hiába keressük azokat a válaszfalakat, amelyeket odakünn a gyarló ember emel koronként váltakozó helyen és váltakozó magasságra saját maga és embertársa közé és hogy ebben a templomban egyetlen szentség a tisztelet tárgya és ez az igazság eszméje." Köszönöm szépen.

Kérdések

ELNÖK: Köszönjük szépen. Jelölt asszony, köszönjük az igazság eszményéről felolvasott idézetet is. Valóban rendkívül fontos. Köszönjük eddigi munkáját és azt, hogy feltárta a bírói hitvallását és a jövőre vonatkozó vízióját.

Megnyitom a kérdések körét. Kérdezem a tisztelt bizottságot, kíván-e valaki kérdést feltenni. (*Arató Gergely jelentkezik.*) Arató Gergely képviselőtársunké a lehetőség. Tessék parancsolni!

ARATÓ GERGELY (DK): Elnök asszony azt mondja, hogy fontos feladatának tekinti, hogy a bírósági szervezet és az Alkotmánybíróság közötti bizalom erősödjön. Ha jól értem, erről beszélt. Azt szeretném megkérdezni, hogy az után a múlt után, amit az elmúlt évek jelentettek a Bírósági Hivatal elnökeként, amikor ön konfliktusba került az Országos Bírói Tanáccsal és a bírók jelentős részével, ezt mennyire tartja jó alapnak ahhoz, hogy ez a fajta megértés erősödjön a bírói szervezet többi része és az Alkotmánybíróság között.

A második kérdésem arra vonatkozik, szintén ezzel összefüggésben, hogy jól értem-e az ön nézeteit azzal kapcsolatban, amikor arról beszél, hogy az Alkotmánybíróság negyedik fokká válik, hogy hierarchikus viszony van a Kúria és az Alkotmánybíróság között. Vagy ezt rosszul értettem, félreértettem az ön szavait? Akkor kérem, ezt korigálja, ön azt mondta, hogy negyedik fokká válik az Alkotmánybíróság ebben a rendszerben. Én az Alaptörvényből nem olvastam ki ezt a fajta megközelítést.

A harmadik kérdésem arra vonatkozik, hogy önnek mi a véleménye jelenlegi helyzetében a bírókijelölés gyakorlatáról, amit az Alkotmánybíróság több határozatában mondott ki alkotmányellenesnek, ugyanakkor ön nagy lelkesedéssel és ismételten élt ezzel a fajta gyakorlattal, különösen olyan ügyekben, amelyeket a közvélemény politikailag érzékenynek tekintett. Ön szerint az Alkotmánybíróság akkor tévedett, vagy itt új alkotmánybírósági gyakorlatra számíthatunk, vagy ön OBH-elnökként tévedett és az Alkotmánybíróságnak volt igaza ezekben az ügyekben?

Végül azt szeretném megkérdezni, hogy mennyire tartja összeférhetőnek az alkotmánybírósági tagsággal azt az álláspontot, amit legutóbb Gerhard Reissner úr, a Nemzetközi Bírói Egyesület volt elnöke fogalmazott meg, aki Magyarországon vizsgálta az OBH és az Országos Bírói Tanács konfliktusát, és akinek az volt az álláspontja, hogy az OBH elnöke sarkalatos törvényt sért, figyelmen kívül hagyja az Alaptörvény előírását és szembehelyezkedik az európai normákkal. Ön szerint alkalmassá teszi-e ez önt az alkotmánybírói tisztség betöltésére? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mielőtt megadnám a szót Bajkai István képviselőtársunknak, tájékoztatom vagy emlékeztetnem kell a tisztelt bizottságot arra, hogy az OBH-OBT közötti vita többször itt, a bizottság előtt tárgya volt a napirendünknek. Sőt, magának a plenáris ülésnek is, szavaztunk róla, volt az OBT-nek egy megfosztási kezdeményezése, ezzel kapcsolatban szavazott az Országgyűlés, elutasítva azt. Tehát azt tudom mondani még egyszer hangsúlyozva, hogy a jelen napirendi pont az alkotmánybíró-jelöltünk meghallgatása és nem egy politikai támadás ellene az OBH-OBT vita kapcsán. Köszönöm. Bajkai István képviselőtársunké a szó.

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Alkotmánybíró-jelölt Asszony! Mindenekelőtt szeretnék én is elnök úrhoz csatlakozni és szeretném kifejezni a tiszteletünket, elismerésünket mindazon életpálya előtt, amelyet eddig az alkotmánybíró-jelölt asszony befutott. A bíráskodás, a jogi oktatás, tudományos publikációk, az ifjabb nemzedék nevelése, a bírói

szervezetrendszer fejlesztése, sőt, európai magaslatokba emelése, azt gondolom, önmagáért beszél.

Ahogy kiemelte jelölt asszony, a magyar jogi gondolkodás, a jogállamiságunkat bizonyító jogelvek sokasága, az igazságszolgáltatás működése olyan szintű, hogy nyugodtan mondhatjuk, hogy semmifajta szégyenérzetünknek nem kell lennie Európa és a világ előtt. Akik valóban ismerik az igazságszolgáltatás és egyáltalán a magyar jogállamiság helyzetét, akik nem újságcikkekből vagy külföldi híradásokból próbálnak információt szerezni, hanem ennek a szakmának a művelői és hivatásszerűen működnek, pontosan tudják, hogy a magyar jogállamiság és a magyar igazságszolgáltatás, beleértve a bírászkodás rendszerét is, milyen magas szintű. Ha pedig valaki olvas jogi gondolkodást és jogi tanulmányokat akár a jelen korból, vagy akár csak a közelmúltból, akkor láthatja, hogy milyen óriások vállain nyugszik mindannyiunk munkája, és büszkék lehetünk rájuk. Azt gondolom, hogy ez önmagáért beszél.

Köszönöm szépen még egyszer az előadását, és ha megengedi, tisztelt alkotmánybíró-jelölt asszony, néhány kérdést szeretnék feltenni, bár, azt gondolom, hogy az előadása teljes körű és rendkívül meggyőző volt.

Az első kérdésem arra irányul, hogy megválasztása esetén alkotmánybíróként miként kívánja erősíteni a hazai alapjogvédelmi gyakorlat eredményességét.

A második kérdésem, ha szabad így sorba szedni, hogy az ön pályafutása során már megismert és az önt jellemző bírói mentalitás, szakmaiság, precizitás és erkölcsiség miként nyilvánul majd meg az ön gyakorlatában, hogyan szeretné ezt megvalósítani a normakontroll-indítványok, valamint az alkotmányjogi panaszok elbírálása során.

A harmadik kérdésem az lenne, ha szabad ezt a sort folytatni, hogy miként kívánja képviselni azt az álláspontot, hogy az Alaptörvény szellemisége, a benne foglalt, valamint a magyar jogtörténet során megszületett rendkívül gazdag alkotmányos elvek még szignifikánsabban jelenjenek meg a nemzeti jogrendszerben, az egyes jogszabályokban.

Az utolsó kérdésem az lenne, hogy véleménye szerint milyen mértékben érvényesülnek ma a hazai jogalkotás döntéseiben a jogbiztonság, a normavilágosság és az előreláthatóság követelményei. Kívánja-e tovább képviselni az e területen már kellőképpen kimunkált alkotmánybírói joggyakorlatot? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Keresztes László Lóránt LMP-frakcióvezető úré a szó. Tessék parancsolni!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Jelölt Asszony! Én is köszöntöm önt a bizottság ülésén. Egy fontos idézetet olvasott fel az előadása végén. Emiatt szeretnék csak nagyon röviden utalni, és nyilván a felszólalásomnak ez a része nem önhöz fog szólni, az Alkotmánybíróság tagjait jelölő eseti bizottság tegnap befejeződött munkájára. Az ellenzéki frakciókban május végén kaptuk meg a felkérést, hogy delegáljunk tagot ebbe az eseti bizottságba. Mi komolyan vesszük a parlamenti demokráciát, ezért természetesen jelöltünk, az LMP és a Jobbik élt a jelöléssel és mi részt vettünk ebben az eseti bizottságban. Ugyanakkor az ügy jelentőségének és egyáltalán az Alkotmánybíróság és az alkotmánybírói jelölési folyamat megcsúfolásaként éltem meg, hogy megalakult, az Országgyűlés létrehozta ezt az eseti bizottságot, majd egészen múlt hét péntek délutánig semmi életjelet nem adott ez a bizottság magáról, tehát semmiféle előzetes egyeztetés, megkeresés, olyan konzultáció, amely, úgy gondolom, az ügy jelentősége miatt mindenképpen szükséges lett volna, nem történt. Pénteken délután kaptunk mi, eseti bizottsági tagok meghívást

azzal a határidővel, hogy hétfőn 14 óráig kellett élnünk a jelölés lehetőségével. Azt gondolom, hogy ha komolyan vesszük az Alkotmánybíróság jelentőségét, akkor egyértelmű, hogy ilyen rövid határidővel egy komoly jelölési eljárást egy ellenzéki frakció a saját maga által preferált potenciális jelöltekkel nem tud lefolytatni. Úgy gondolom, ezzel a magyarázattal mindenképpen tartoztunk, hogy miért így ért véget ez az eljárás.

Figyelve elnök úr intelmeire, én is úgy gondolom, hogy most szükséges, hogy a konkrét ügy kapcsán tegyünk fel, mondhatjuk, szimbolikus kérdéseket. Ezzel a lehetőséggel szeretnék élni, és rövid kérdéseim lennének jelölt asszonyhoz kifejezetten az Alkotmánybíróság funkcióját érintően. Kövér László házelnök úr nem oly rég megfogalmazta, hogy szerinte a fékek és ellensúlyok rendszere teljesen felesleges, konkrétan azt mondta, hogy az a baj, hogy egyesek komolyan veszik, hogy fékezni kell a demokratikus akarategyezés eredményeképpen létrejött kormányt. Mivel az Alkotmánybíróságnak ez egy nagyon fontos szerepe, ön egyetért-e Kövér László házelnök úr megfogalmazásával?

Szintén fontos és szimbolikus megnyilvánulás volt Stumpf István korábbi alkotmánybíró részéről, amikor arra utalt, hogy gazdasági, költségvetési ügyekben nincs hatásköre vagy korlátozott a hatásköre az Alkotmánybíróságnak. Azt mondta Stumpf István konkrétan, hogy szerinte ma már egyre kevésbé indokolt az, hogy a magyar alkotmányosság testén legyen egy ilyen nyílt seb, amit a gazdasági alkotmányossági kompetenciák felfüggesztése vagy korlátozása jelent. Egyet tud-e érteni jelölt asszony Stumpf István megnyilvánulásával?

Illetve - most már országgyűlési képviselői szemmel nézve - felmerült, hogy nagyon komoly Alaptörvény-módosítási folyamatnak nézünk elébe. Most úgy tűnik, hogy valamiféle politikai döntés nyomán ez mégsem kerül az őszi ülészakban napirendre. Van-e véleménye arról jelölt asszonynak, hogy szükséges-e valamilyen módon az Alaptörvény módosítása, indokolt-e akár ebben a most induló őszi ülészakban? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az alkotmánybíró-jelölés teljesen törvényes és demokratikus volt. Mint ahogy az mindenki előtt köztudomású, Stumpf István alkotmánybíró helye 2019 tavaszán megüresedett, tehát nyilvánvaló tény volt az, hogy ezt a helyet be kell tölteni. Az Országgyűlés a feladatát teljesítette, mert azt az eseti bizottságot, mely jelöltállításra jogosult, még májusban felállította, megszavazta. Nagyon érdekes volt frakcióvezető úr felvetése, de úgy gondolom, hogy akkor lett volna igazán hiteles, ha tudva azt, hogy 2019 tavasza óta megüresedett ez az alkotmánybírói hely, tudva azt, hogy létezik már ez az eseti bizottság, tudva azt, hogy rövid időn belül választani kell egy alkotmánybíró-jelöltet, az ellenzék is legalább egy alkotmánybíró-jelöltet állított volna. Erre azonban nem került sor. A tegnapi eseti bizottsági ülésen egyetlen jelölt, dr. Handó Tünde volt. Köszönöm szépen.

Kérdezem, hogy ki kíván még hozzászólni ebben a körben. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. A kérdéskört lezárom és megadom a szót a jelölt asszonynak. Tessék parancsolni, öné a szó!

Dr. Handó Tünde válasza

DR. HANDÓ TÜNDE alkotmánybíró-jelölt: Ahogyan elnök úr az elején mindannyiunkat figyelmeztetett, most nem az OBH-elnöki beszámoló van napirenden, nyilván arra is valamikor valaki által sor fog kerülni a közeljövőben. Úgyhogy ezekkel kapcsolatban, tiszteletben tartva elnök úr iránymutatását, csak annyit mondanék, hogy az Országos Bírói Hivatal elnökeként a törvényeknek megfelelően jártam el az elmúlt években. Jogalkalmazást jelent vezetőnek, bírónak lenni és nem jogalkotást.

Erre esküdtem fel és ezt igyekeztem szem előtt tartani a működésem során, a felemlített jogkérdés, bírókijelölés, ilyenfajta jogintézmény nem igazán van. Amivel tudom azonosítani, talán az az egykor, éppen az Alkotmánybíróság által megsemmisített ügyáthelyezési lehetőség, amit a törvényhozás, a törvény írt elő 2012-ben. Élt körülbelül egy évet ez a rendelkezés, ez volt egy olyan alkalom, amikor nem az Országos Bírósági Hivatal elnökének intézkedései voltak a tárgyai az alkotmánybírósági eljárásnak, hanem egyáltalán a jogi norma. Tehát mindig nagyon nehéz egy bíró számára is, de bármely jogalkalmazó számára is, hogy nem feltétlenül a saját döntései szerint jár el, ahogy tetszik, hanem a szerint, amit a jog számára megszab. Ez, azt gondolom, minden jogalkalmazó, különösen egy bíró számára fontos, hiszen akkor lehet a joggyakorlat kiszámítható, a joggyakorlat egységes, ha egymásra tekintettel vagyunk és minden jogalkalmazó tiszteletben tartja, hogy az írott jog alkalmazása a feladata, nem újraalkotása vagy átértelmezése. Erre kevésszer nyílik lehetőség, akkor, ha külön kérdeznak minket vagy arra jogkört kapunk.

Itt utalnék a feltett kérdésre, hogy vajon kell-e az Alaptörvényt módosítani. Nagyon sokat lehet erről olvasni pró és kontra a jogi folyóiratokban, napilapokban, közéleti írásokban. Én magam is tagja voltam egy minisztériumi bizottságnak egy vagy két évvel ezelőtt, amely ezzel foglalkozott. Általános vélemény az volt, hogy talán kisebb korrekciókra szükség lehet, a nagy társhivatásrendek részéről ez a vélemény érkezett, de alapvető változások nem indokoltak az Alaptörvényben.

Nagyon izgalmas kérdés, remélem, hogy alkotmánybíróként kerülnek olyan ügyek elé, amikor ezzel kapcsolatban is lehet kutatni és véleményt formálni, döntést hozni, ez a bizonyos fékek és egyensúlyok kérdése. A checks and balances, még ha magyarra fordítjuk is, valójában nem fékek és ellensúlyok, hanem egyensúlyt jelent a balance kifejezés. Tulajdonképpen ugyanannak a dolognak kétféle megközelítéséről van szó. Ami a magyar jogtörténeti hagyományokból eredeztethető, az a hatalommegosztás. Mi ebből a nézőpontból közelítjük meg, azt, hogy az állam mely szervének milyen hatalma vagy milyen együttműködési kötelezettsége van, milyen korlátai vannak más hatalmi ágakkal vagy más állami szervekkel szemben. Ettől eltérő ez az Amerikából származtatható megközelítés, a checks and balances jelentése, és azt gondolom, hogy sokszor, amikor politikusok egyszerűen és röviden fogalmaznak, nincs alkalmuk kifejtteni azt a jogtörténeti vagy jogfilozófiai tartalmat, amit e mögé érteni és tudni kell, hogy mit jelentenek ezek a történeti és jogfilozófiai különbségek. Nyilvánvaló, hogy az Alaptörvényünk egyértelműen rendelkezik, egy egész fejezet szól az államról, annak a szerveiről és az egyértelműen kimondja, hogy mindannyiunknak mihez kell magunkat tartani. A magyar állam működése a hatalommegosztás elvén alapszik, ezt hosszú évtizedek után a magyar Alaptörvény kimondta, leírta, egyértelművé tette mindannyiunk számára.

Köszönöm szépen azokat a kérdéseket, amelyeket Bajkai István képviselő úrtól kaptam, mert ez is megerősíti, hogy valóban negyedik igazi bíróként a szerepem az lehet, hogy valahogy ezt az egyensúlyt és a megértést erősítsem és ezeket a tapasztalatokat, amelyeket bíróként, akár még igazgatási vezetőként is megszereztem, be tudjam csatornázni az Alkotmánybíróság működésébe. Mondok erre példát, hiszen nagyon sok alkotmánybírósági döntés a közelmúltban közvetlenül is érinti, érintette a bírósági szervezet egészének működését, ami, kívülről talán nem látszik, de számunkra nagyon sok feladatot jelentett. Lehet gondolni akár az összbüntetések kérdésére. Vajon melyik Btk. szerint, melyik korban hatályos büntetőeljárás törvény szerint kell a többszörösen elítélt bűnözők összbüntetését, tehát különböző időben, helyen kiszabott büntetéseit összeszámolni? Bizony, ez egyáltalán nem mindegy, nem csupán egy matematikai feladatról van szó. Tisztázni a jogalkotó felé, indítványt tenni, mérlegelni kell, hogy egy-egy döntésnek milyen következményei lesznek adott esetben, akár

például a bíró kizárása tekintetében. Amikor az Alkotmánybíróság két évvel ezelőtt egy olyan döntést hozott, hogy nyomozási ügyekben, ezek a kényszerintézkedésről szóló ügyek, fellebbeviteli eljárásban sem vehetnek részt ugyanazok a bírók, el lehet képzelni, hogy mondjuk egy Balassagyarmati Törvényszéken, ahol összesen van 45 bíró és 12 bíró működik a törvényszéki szinten, milyen nehézséget jelent megszervezni, hogy még fellebbezési fokban sem legyen részese egy-egy ilyen döntésnek olyan bíró, aki akár a három havonta eléje kerülő kényszerintézkedési döntésekről határoz.

Tehát nagyon sok olyan kérdés merül fel az Alkotmánybíróságon is, amely akár az alkotmányossági teszt szokásos kérdéseit illetően is kiegészítést igényel. Mire kell tekintettel lenni, mennyire fontos a józan észnek megfelelően a működőképességet is fenntartani egy másik szervezetnek, aki a mi döntésünktől függően is képes vagy nem képes garantálni azt, hogy egyáltalán a működőképessége meglegyen?

Számomra bíróként és ebben a pozícióban valóban óriási revelációt jelentett szembesülni azzal az első éves egyetemista koromhoz képest, hogy mit jelent a jogtörténet. Egész más fénytörésben mutatkozik mindaz, ami a magyar jogtörténetben nemes és dicső volt több évtizedes bírói gyakorlattal. Így válik érthetővé akár Mátyás király törvénycikke, amelyben szigorúan büntetni rendelte, ha valaki megkerülve a Magyarországon belüli bírói utakat, a Hétszemélyes Táblát, az ítélőtáblákat, a nádort, azonnal a pápai bírósághoz fordult. Már akkor felmerült a szuverenitás és a nemzetköziség kérdése. Ki az, aki a bírói hatalmat gyakorolhatja, meddig és mennyire tartja meg az állam a döntéseket, a bajokat, a gondokat magánál és mikor van az, amikor kivihetjük ezeket a kérdéseket? Nincs új a nap alatt, ezt tudjuk megtanulni, és aki ezeket az eseményeket, életutakat, jomalakulásokat látta, ismeri és vissza tudja csatornázni a hétköznapiakba, akár egy-egy döntésbe is, amelyre azért látunk példát az alkotmánybírósági döntésekben is - olyan képviselői vannak az Alkotmánybíróságon ennek a fajta szemléletnek, mint Horváth Attila jogtörténész, kitűnő szerző, tanítómester -, azt gondolom, ez mindannyiunk számára megnyugtató lehet. Bárcsak képes lennék azt és úgy teljesíteni, ahogy a most működő alkotmánybírók nap mint nap teszik. Remélem, hogy sikerül megfelelnem a követelményeknek.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen, jelölt asszony, a kérdésekre adott választát. Megnyitom a vélemények körét. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. *(Dr. Varga-Damm Andrea jelentkezik.)* Varga-Damm képviselő asszonyé a szó. Tessék parancsolni!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszöntöm elnök asszonyt. Stumpf István alkotmánybíró úr mandátuma 2019. július 22-én járt le. Az Országos Bírói Tanács az Országgyűlés elé 2019. május 8-án terjesztette elő azon kérését, hogy az Országgyűlés az elnök asszonyt mentse fel hivatala alól. Pontosan láttuk a korábbi, immáron összességében 13 fideszes kormányzati évben, hogy már az alkotmánybírók idejének lejártá előtt igyekezett a fideszes többség megtalálni a következő alkotmánybírókat, és mindent megtett azért, hogy ha addigra nem is, amíg lejárt egy alkotmánybíró szolgálati ideje, de a körüli időben legyen meg a következő. Azt a következtetést vonom le, hogy elnök asszony kizárólagosan azért áll itt előttünk alkotmánybíró-jelöltként, mert az Országos Bírói Tanáccsal való, hosszú éveken át tartott háború ezzel ér most véget. Az elnök asszony által elmondottak gyönyörűek, szépek, tetszetősek és szimpatikusak lennének, ha nem ismernénk azt az elmúlt hét éves folyamatot, ami a bírói szervezetben, ha nem is folyamatos háború volt, de a végén már háborúvá nőtt a bírák, a hivatal és a Bírói Tanács között.

Amikor ön beszélt az elmúlt percekben, ugyan azt érzékeltem, hogy alázat alakult ki az ön lelkében ez iránt a tisztség iránt, amit el kíván nyerni, én mégis úgy érzem,

hogy az elmúlt időszakban az, amit ön a hivatalában tett vagy nem tett, nem egyértelműen az alázatról szólt. Számomra az alkotmánybíró kapcsán azért jut eszembe az alázat szó, mert ahhoz, hogy az Alaptörvény, az alapjogok védelme eredményes és hiteles legyen, az adott embernek a legalázatosabbnak kell lennie a törvényhez és ahhoz a néphez, amelynek védelme érdekében ezt a tisztséget elnyeri.

Nekem is nagyon sok tanárom, professzorom volt már alkotmánybíró. Sólyom László, Németh János, Bihari Mihály, Paczolay Péter, Lenkovics Barnabás, Ádám Antal, Erdei Árpád, Herczegh Géza, Kukorelli István, Kiss László, Lábady Tamás, Strausz János, Tersztyánszky Ödön és felesége, Vasadi Éva, Zlinszky János. Én ilyen csodálatos tanárokkal bírok, akik aztán alkotmánybírók lettek. Tehát én magam is pontosan tudom azt, hogy egy ilyen fészekből kijött jogász micsoda tudást és szerintem alázatot kapott a munkájához. Azt gondolom, hogy miután önnek 2020 végén járna le az Országos Bírósági Hivatal elnöki tisztsége, most Stumpf István alkotmánybíró tisztségének megszűnése jó időpontban történt ahhoz, hogy ez a korai búcsú, ez a menekülő út megtéessék. Abból indulok ki, hogy 2014-ben az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek minősítette az ügyáthelyezési gyakorlatot és azt gondoltuk, hogy ebben a pillanatban ön meg fogja tenni, hogy alázatosan ezt az iránymutatást követi. De mi történt 2014. március 1-jétől 2015. június 30-ig? Kinevezte a Debreceni Ítéltábla 23 bíróját és elnökét a Fővárosi Ítéltábla állományába, mert így lehetett kikerülni az Alkotmánybíróság elvárásait.

Azt gondolom, hogy ha egy ilyen, nem éppen alázatosnak nevezhető hozzáállás után azt kéri, kívánja minden országgyűlési képviselőtől, hogy ezt a jelölést fenntartások nélkül, negatív gondolatok nélkül, hittel szavazza meg, akkor legalább egyszer elvárnám, ha máshol nem, ebben a teremben alázatot tanúsítson. Még ha önt alkotmánybíróvá is jelölték és nem tárgya a mai ülésünknek az Országos Bírósági Hivatal élén való munkája, ha tetszik, ha nem, ez összefügg, mert ez az ön életútja, az életútja egyik és másik állomása, és az ön jelenlegi hivatali ideje még nem járt le. Szóval azt szeretném véleménykörben elmondani, hogy szeretném, ha azt az alázatot fejtené ki - hiszen nem vitás, hogy meg fogják választani -, amiről beszélt, és amit az idézet is tartalmazott. De akkor tegye meg legalább egyszer, ha máshol nem, itt, hogy mondja el, miért ment szembe azzal az Alkotmánybírósággal akkor és miért ment szembe az Országos Bírói Tanács többségi akaratával, a 26 bírói és 21 megyei bírósági vezető pályázatának érvénytelenítésével a többségi akarattal, ha ön úgy érzi, hogy ön az Alaptörvényt és ezzel a magyar népet kívánja szolgálni! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mielőtt megadnám a szót Arató Gergely képviselőtársunknak, ismételten hangsúlyozni kívánom, hogy jelen pillanatban Handó Tünde mint alkotmánybíró-jelölt van előttünk és nem az ő kétezertizen-akárhány évi tevékenységének beszámoltatásáról van szó, ő minden évben beszámolt a tevékenységéről itt, a bizottság előtt és azt mindig többséggel el is fogadtuk. Arató Gergely képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

ARATÓ GERGELY (DK): Köszönöm szépen, elnök úr. Rendkívül elegánsan kínál mindig kibúvót a kellemetlen kérdések alól jelölt asszonynak. De azt kell mondanom, hogy álláspontom szerint ebben az ügyben kivételesen téved. Az Alkotmánybíróság tagja ugyanis az alkotmánybírósági törvény szerint független, csak az Alaptörvénynek és a törvényeknek van alárendelve, és ennek a bizottságnak dolga az, hogy eldöntse, a jelölt várhatóan megfelel-e ennek a feltételnek, alkalmas-e erre a feltételre és ehhez bizony szükséges az eddigi életútjának, különösen az utolsó hét évnek a vizsgálata. Kiváló példát mondott erre a képviselő asszony. Természetesen az OBH-OBT vitát most nem áll módunkban itt megbeszélni, ez nincs is szándékunkban,

de azt a megjegyzést kénytelen vagyok magamnak megengedni, hogy egy olyan helyzetben, amikor az ön kezdeményezésére ez a vita az Alkotmánybíróság előtt van, akkor nem feltétlenül elegáns beülni az Alkotmánybíróságba mielőtt ez a vita eldőlt volna és mielőtt megbízható véleményünk lenne arról, hogy ebben a kérdésben ön követett el jogsértést vagy az Országos Bírói Tanács. Ha ez kiderülne, biztosan megnyugtatóna mindenkit abból a szempontból, hogy mennyire lehet számítani öntől arra, hogy az alkotmánybírói tevékenységét a jogszabályoknak alárendelve fogja végezni, hiszen meg tudnánk ítélni, hogy az eddigi tevékenysége mennyire felelt meg az Alaptörvénynek és a jogszabályoknak. Mondhatnám azt is, hogy kényelmes megoldás beülni abba a bíróságba, amely az ember saját ügyéről dönt, csak nem feltétlenül elegáns.

Másrészt ugyanakkor azt kell mondanom, hogy az elutasításra ezen túl az is okot ad, mert nem tudjuk támogatni az ön jelölését, amit ön ma itt elmondott, többek között a nagyon szellemesen jogtörténeti köntösbe bújtatott álláspontja arról, amit egyébként más alkalmakkor sokkal nyíltabban is mondott, hogy azok a bírók, akik igénybe veszik azokat a jogi fórumokat, amelyeket elsősorban az európai uniós jog biztosít számukra, nem kellően hazafiasak, hogy így fogalmazzak. Most ezt egy Mátyás királyos példában mondta el, de a lényeg ugyanaz. Ha jól értem, az ön álláspontja az, hogy az európai uniós jognak való megfelelés, az Európai Unióban vállalt jogi kötelezettségek nem felelnek meg a magyar jogi hagyományoknak. *(Dr. Gyüre Csaba távozik.)* Nekem meg azt kell mondanom, hogy ebben az esetben az ön alkotmányos jogértelmezése nem felel meg annak a minimumnak, amit én elfogadhatónak tartok.

Végül azt kell mondanom, hogy ön említette, mindig célja többek között az, hogy a csapatát első helyre vigye. Ebben nincs kétségem. Kétségem abban van, hogy ez a csapat a jogállam-e, ez a csapat a jogszolgáltatás, a jogállamiság, vagy esetleg a Fidesz. E miatt a kétség miatt nem tudom támogatni az ön jelölését.

ELNÖK: Bajkai István képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni! *(Demeter Zoltán visszajön a terembe.)*

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Dr. Varga-Damm Andrea képviselő asszony, képviselő kollégám, képviselőtársunk mondataira utalva szeretnék némi pontosítást tenni, csak hogy mindig helyes kérdések hangozzanak el, ha szabad ezt a jogot, úgymond, magunknak vindikálni.

Egyrészt az OBH ügye, működése, ahogy ezt elnök úr nagyon helyesen elmondta, jelenleg nem vizsgálat tárgya és nem is ezt kell vizsgálnunk. Egyébként ezt a kérdést, amit ön történetesen feltett, a bizottság már egyszer elbírálta, bár tudom, hogy nem mindenki számára jelenti ugyanazt, hogy meg lehet-e mindig újra nyitni ugyanazt a kérdést, ha valaki egyszer már azt elbírálta. De hozzátartozik, hogy a jogászai szakma azért ennek jelentőséget tulajdonít.

A második pontosításom az, hogy képviselőtársunk úgy állította be, csak utalok rá, bár nem kívánok ebbe belemenni, csak a pontosítás kedvéért és a világossá tétele érdekében mondom, hogy az OBT és az alkotmánybíró-jelölt asszony közötti, úgymond, konfliktus nem hét évre tekint vissza. Az első nagy jelentős időszak, ha jól számoltam, öt év körülbelül, mindenfajta konfliktus nélkül zajlott, politikai hullámok csak az utóbbi időkben fogalmazódtak meg.

A második kérdés, amit említett szintén képviselő asszony, az alázat hiánya. Azt még maga az OBT sem mondta ki elnök asszonnyal kapcsolatban, ezt új elemnek tekintem. Mindazonáltal azt meg lehet állapítani, hogy a jogszabályoknak megfelelően járt el eddig az alkotmánybíró-jelölt asszony minden kérdésben, semmilyen ezzel

ellentétes adat vagy információ, horribile dictu, döntés nincs. Tehát ezt egy politikai típusú megfogalmazásnak tartom az ön részéről.

Ami viszont valóban megjelent pont e bizottság előtt, hogy amikor az elnök asszony jogkört gyakorolt, tehát a törvényalkotó által adott jogkörét gyakorolta, felhatalmazása volt, joga volt - ez egy érthető, jó magyar kifejezés különösen jogászok számára -, akkor e jogkör gyakorlását kifogásolta néhány esetben vagy több esetben az OBT. Tehát nem a jogkör gyakorlásának a ténylegessége kapcsán fogalmazott véleményt, hanem valóban a jogszabállyal szemben fogalmazta meg az észrevételeit.

Csak pusztán jelezném - de ez is túlmutat, nem szeretnék az OBT-re ismét visszatérni, hisz ez is elhangzott már ezen bizottság előtt, meglehetősen érdekesnek tűnt, azt gondolom, a bizottság jó érzésű tagjai számára -, hogy az OBT nem hozta meg a döntését, de az angol nyelvű fordítás és annak döntése közzétételre került a döntés meghozatala előtt. Vajon ezt hogyan kell értelmezni egy jogász számára, amikor alázatról van szó, elfogultságról, éppen a bírói munka függetlenségéről és a nemzet iránti elkötelezettségéről?

Pusztán csak jelezni szeretném, hogy a beszámolóiból, amiket elnök asszony egyébként benyújtott rendszeresen a tisztelt bizottság számára, két dolog biztosan kiderült, ha esetleg még emlékeznek rá, sok egyéb mellett. Egyrészt, hogy a magyar igazságszolgáltatásban dolgozó bírák saját statisztikájuk és saját véleményformálásuk szerint magukat, a munkájuk helyzetét döntő többségben európai mércéhez mérve függetlennek és pártatlannak ítélték meg. Ez az egyik döntő tényező, hogy hogyan is érzik magukat ebben a jogállamban és ebben az igazságszolgáltatási rendszerben. A második elem pedig, hogy a magyar igazságszolgáltatás, a magyar bíráskodás, például a digitális tartalmakat is tekintve, Európa élvonalához tartozik. Ezt lehetett megállapítani. Azt gondolom, ha valaki szeretne véleményt formálni, akkor nem árt a tényeket is figyelembe venni.

Még egy utalás, ez igazából Arató Gergely képviselőtársunkra vonatkozik. Lehet, hogy képviselőtársunknak a jogtörténetre való utalás avítnak tűnik, vagy utalónak vagy politikai tartalmúnak. Én nem így éreztem elnök asszony beszámolójából, hanem úgy, hogy a jogtörténetiség, az alkotmányos rendelkezésünkkel egyébként összefüggésben, azzal összhangban nemes hagyományainkhoz tartozik. Érdemes rá támaszkodni. Azt gondolom, hogy a jogtörténetből felsorolhatnánk a magyar jogi gondolkodókat, hogy a polgári eljárások...

ELNÖK: Képviselőtársam, elnézést kérek, lejárt a nyolcperces időkeret, de a KDNP a nyolcperes időkeretét átengedi. *(Derűltség az ellenzéki képviselők körében. - Arató Gergely: Hála istennek!)*

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Egy mondat! Érdemes a magyar jogtörténetre és filozófusokra támaszkodni, akár Nizsalovszky Endrét említhetném és lehetne sorolni, ott sokkal jobb válaszokat kapunk, mint adott esetben, mondjuk, egy moszkvai vagy egy brüsszeli normában. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem, hogy a vélemények körében még ki kíván hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. Ezért a véleménykört és a vita egészét lezárom. Kérdezem, jelölt asszony kíván-e az elhangzottakra reagálni.

Dr. Handó Tünde válasza

DR. HANDÓ TÜNDE alkotmánybíró-jelölt: Köszönöm szépen a megtisztelő észrevételeket. Lesz alkalom, ahol ezekre a válaszok elhangozhatnak, azt gondolom, a bíróság honlapján nagyon sok kérdésre megtalálják a választ.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen. Most a határozathozatalra fog sor kerülni. Mint jeleztem, a bizottságnak abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy jelölt asszony megválasztását támogatja-e a bizottság vagy sem. Kérdezem tehát a tisztelt képviselőtársaimat, támogatják-e dr. Handó Tünde asszony alkotmánybíróvá történő megválasztását. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)* Nyolc igen szavazat. Ki nem támogatja az alkotmánybíróvá történő megválasztását? *(Szavazás.)* Két nem szavazat. Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. Köszönöm. Megállapítom, hogy 8 igen, 2 nem szavazat és nulla tartózkodás mellett az Igazságügyi bizottság dr. Handó Tünde asszony alkotmánybíróvá történő megválasztását támogatta.

Az első napirendi pontnál jelzetteknek megfelelően e napirendi pontnál is azt javaslom, hogy a bizottság előadót ne állítson. Kérdezem tehát az Igazságügyi bizottságot, egyetértenek-e ezzel a javaslatommal. Ki az, aki egyetért? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy az Igazságügyi bizottság 8 igen, 2 nem és nulla tartózkodó szavazattal az elnöki javaslatot elfogadta, előadót nem állít.

Ezzel ezt a napirendi pontot is lezárom és egy perc technikai szünetet rendelék el. Köszönöm szépen még egyszer jelölt asszony megjelenését és gratulálunk! *(Dr. Handó Tünde elhagyja a termet. - Rövid szünet. - Arató Gergely és dr. Keresztes László Lóránt kimennek a teremből.)*

Az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról szóló T/7693. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Folytatjuk a munkánkat. Soron következik az eredetileg 4. napirendi pontunk, ami most már, ha jól számolom, 6. napirendi pontunk, az ingatlan-nyilvántartást, valamint egyes közigazgatási hatósági eljárásokat érintő egyes törvények módosításáról szóló T/7693. számú törvényjavaslat részletes vitájának kijelölt bizottságként történő lefolytatása. Köszöntöm az előterjesztő képviselőjében Bíró Attila urat, a Miniszterelnökség helyettes államtitkárát és munkatársait. Megnyitom a részletes vita első szakaszát és a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 44. §-ában meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát. Kérdezem elsőként az előterjesztő kormányt, hogy álláspontja szerint a javaslat megfelel-e a házsabályi rendelkezéseknek.

DR. BÍRÓ ATTILA államtitkár (Miniszterelnökség): Tisztelt Bizottság! Az előterjesztés megfelel a házsabályi feltételeknek. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Megnyitom a vitát. Kérdezem, hogy ki kíván hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom.

Kérdezem a bizottságot, véleményük szerint megfelel-e a törvényjavaslat a házsabály rendelkezéseinek. Ki az, aki egyetért ezzel? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 7 igen, nulla nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a bizottság úgy döntött, hogy az előterjesztés megfelel a házsabály 44. §-ában foglaltaknak.

Bár az előterjesztéshez módosító javaslatok nem érkeztek, a bizottság kormánypárti tagjai a megjelölt határidőben 16 pontos módosítójavaslat-tervezetet juttattak el a bizottság titkárságára, melyet a bizottság valamennyi tagja a tegnapi nap során megkapott. Elsőként kérdezem a kormány álláspontját a megküldött bizottsági módosítójavaslat-tervezetről.

DR. BÍRÓ ATTILA államtitkár (Miniszterelnökség): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Befogadjuk a módosító javaslatokat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tehát támogatják. Megnyitom a vitát. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom.

Most szavazás következik. Kérdezem tehát a bizottságot, támogatja-e a megküldött módosítójavaslat-tervezetet, mely a bizottság részletes vitát lezáró módosító javaslata is egyben. Ki támogatja? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 7 igen, nulla nem szavazattal és 1 tartózkodással a javaslatot elfogadta.

Most a részletes vita lezárásáról kell szavaznunk. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy lezárják-e az előterjesztés részletes vitáját. Ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 7 igen, nulla nem szavazattal és 1 tartózkodással a bizottság a részletes vitát lezárta.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy kíván-e a plenáris ülésen a bizottsági jelentések vitájában előadót állítani. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem. Ezzel ezt a napirendi pontot is lezárom. Köszönjük szépen a megjelenésüket. További szép napot kívánok!

**Egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló T/6475. számú törvényjavaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Soron következik az eredetileg 5., most 7. napirendi pontunk, az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló T/6475. számú, Molnár Gyula, MSZP, képviselő által benyújtott törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. A bizottság az előző ülésen az előterjesztő képviselő úr kérésére halasztotta el az indítvány tárgysorozatba vételéről szóló döntést. Kérdezem az előterjesztőt, kívánja-e indokolni. *(Molnár Gyula: Igen.)* Tessék parancsolni! Öné a szó.

Molnár Gyula szóbeli kiegészítése

MOLNÁR GYULA (MSZP) előterjesztő: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Nagyon nagy tisztelettel köszönöm a megtisztelő türelmüket és figyelmüket. Látom, hogy nehéz nap után vannak, végigültem én is önökkel a bizottsági ülést, ezért, megértő türelmüket kérve, nagyon rövid leszek.

Tudom, hogy az ilyen Btk.-módosítást nyilván egy hosszú folyamat és nagyon alapos munka előzi meg azért, hogy minden szempontból koherens legyen. Azonban létezik szerintem egy olyan, hogy miközben halad az élet, egyes elemekről kiderül, világossá válik, hogy talán egyszerűsítheti, könnyítheti az életünket. Nekem egy választópolgári, állampolgári kérés alapján jutott ez a gondolat a fejembe, és ezt próbáltuk kidolgozni, ehhez kérem a bizottság támogatását. Két egyszerű dologról van szó. Az 1. pontban lévő javaslat az egyszerűbb, a könnyebb, mert a technika fejlődésével ma már a zaklatás elektronikus módon megvalósuló esetei könnyebben és egyszerűbben kezelhetők az emberek számára. Tehát bizonyos szempontból a sértettnek is törekednie kelljen a kitérésre. Ez technikailag megoldható. Ennek a szabályait próbálja az 1. pont rögzíteni.

A 2. pont izgalmasabb szerintem, ha már jogfilozófiai és jogtörténeti fejtegetéseket volt szerencsém hallgatni alkotmánybíró-jelölt asszonytól. Valóban az a kérdés, hogy amennyiben magánindítványas ez a fajta Btk.-tényállás, akkor miért van az, hogy utána pedig közzéadás lesz. Lehet-e ebben az ügyben bizonyos fajta súlyozást

alkalmazni adott esetben? Tehát a csekélyebb súlyú esetekben, például a becsületsértés, rágalmozás analógiájára, lehet-e az, hogy ez a fajta zaklatás a bírósági gyakorlatban a magánindítvány után magánvád legyen. Ennek egy praktikus oka adott esetben egy viszonzvád lehetősége, és úgy fogalmaztuk meg a beadványt, hogy súlyosabb esetekben vagy bármilyen szituációban az ügyészség természetesen magához vonhatja a vád képviselőjét. Egyébként lehetséges, hogy ez a fajta javaslat akár még az ügyészséget is tehermentesíti.

Ez tehát az, még egyszer mondom, ami látszólag technikai, de lehet, hogy bizonyos emberek számára fontos tartalmi módosítást jelent. Köszönöm.

Hozzászólás

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Kérdezem a bizottság tagjait, kíván-e valaki hozzászólni. *(Dr. Becsó Károly jelentkezik.)* Becsó Károly képviselő úré a szó. Tessék parancsolni!

DR. BECSÓ KÁROLY (Fidesz): Képviselő úr említette volt, hogy egy állampolgár kereste meg. *(Molnár Gyula szót vált egy szakértővel. - Dr. Becsó Károly szünetet tart.)*

ELNÖK: Képviselő úr, öné a szó. Tessék parancsolni!

DR. BECSÓ KÁROLY (Fidesz): Tehát említette volt, hogy egy állampolgár kereste meg. De mi a társadalmi igény erre a módosításra egyébként? Mert én akárhogy járok-kelek, nem fedeztem fel a társadalmi igényt e mögött a javaslat mögött. De lehet, hogy valamit félreértettem a javaslat kapcsán. Ennyi lett volna, ez a rövid kérdés.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom.

Kérdezem Molnár Gyula előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Molnár Gyula: Igen.)* Parancsoljon, öné a szó.

Molnár Gyula válasza

MOLNÁR GYULA (MSZP) előterjesztő: Nagyon nehéz erre válaszolni, mert, azt gondolom, amiről nem tudnak az emberek, arra nem is vágyhatnak. Azt gondolom, a társadalmi igény kérdésében sem ön, sem én nem vagyunk abban a helyzetben, hogy igent vagy nemet mondjunk. Azt gondolom, hogy ez egy valóságos probléma, ráadásul közben a hölgy mondta nekem, hogy pont egy ilyen országos diákkonferencián ezzel a tanulmánnyal nem is olyan régen egy hölgy arany érmet kapott. Tehát a szakma foglalkozik ezzel a kérdéssel, érdemes ezt szerintem a parlament szintjén is megvitatni.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a törvényjavaslat tárgysorozatba vételét. Ki támogatja? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy igen szavazat nélkül, 7 nem szavazat és nulla tartózkodás mellett a bizottság az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönöm a képviselő úr jelenlétét.

Határozathozatal az Állatkínzásért elítélt személyek adatbázisának létrehozásáról szóló H/6659. számú határozati javaslat tárgyalásának elhalasztásáról

Soron következne 8. napirendi pontként az eredeti 6. napirendi pontunk, azonban a harmadik órában vagyunk már az ülés megnyitása óta, és nemrég jelezte Gyüre Csaba alelnök úr és Stummer János jobbikos képviselő, aki az indítvány előterjesztője, hogy nekik sajnos távozniuk kellett, de szeretnék, hogy el tudják mondani álláspontjukat ezzel a tárgysorozatba vétellel kapcsolatban. Kérdezem a tisztelt bizottságot, hozzájárul-e ahhoz, hogy a napirendről levegyük ezt az eredetileg 6. napirendi pontot és majd egy másik ülésen tárgyaljuk. Ki az, aki ezt elfogadja? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Ki volt ellene? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag, 8 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadta a napirend-módosítási javaslatomat. *(Arató Gergely visszajön a terembe.)*

Az állatkínzókkal szembeni hatékony fellépés megteremtése érdekében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról szóló T/7082. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Soron következik az eredetileg 8. napirendi pontunk, amely most 8. napirendi pont. *(Derűltség.)* Ilyen is van, hogy egybeesnek dolgok. Az állatkínzókkal szembeni hatékony fellépés megteremtése érdekében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról szóló T/7082. számú, Potocskáné Kőrösi Anita, Jobbik, képviselő által benyújtott törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. A képviselő asszony nincs jelen, előzetesen nem kérte, hogy a mai napon indítványa napirendre vételre ne kerüljön. Ez a bizottságunkat nem akadályozza abban, hogy távolléte ellenére döntsön ebben a kérdésben.

Ezért kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki kíván ehhez a kérdéskörhöz hozzászólni. *(Arató Gergely jelentkezik.)* Arató Gergely képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

Hozzászólás

ARATÓ GERGELY (DK): Tisztelt Bizottság! Nagyon röviden azt szeretném csak jelezni, hogy azért támogatom e javaslat napirendre vételét, mert úgy vélem, hogy itt van egy jelentős, érdemi társadalmi igény arra, hogy ezzel a problémával a jogalkotás eszközeivel is foglalkozzunk. Bizonyos vagyok benne, hogy a kormány ebben az ügyben bölcsőbb javaslatokat is tud tenni vagy el tudom képzelni, hogy ha ezt napirendre tűzzük, módot adunk arra, hogy akár képviselő kollégáink, akár a kormány jó javaslatokat fogalmazzon meg. De annak, hogy a javaslattal foglalkozzunk, szerintem végképp semmilyen hatalmi vagy pártpolitikai vonatkozása nincs, hanem módot adna arra, hogy érdemben a parlamentben jó megoldást találjunk, mondom, egy egyébként égető társadalmi problémára. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem a tisztelt bizottság tagjait, ki kíván még hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom.

Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a törvényjavaslat tárgysorozatba vételét. Ki támogatja? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 2 igen, 7 nem szavazat és nulla tartózkodás mellett a bizottság az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot is lezárom.

**Az egyes kormányzati szoftverlicenz beszerzések körülményeinek tisztázására, valamint az ezekkel kapcsolatos korrupció feltárását szolgáló vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló H/7269. számú határozati javaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Soron következik az eredetileg 10. napirendi pontunk, most 9. napirendi pont, az egyes kormányzati szoftverlicenz-beszerzések körülményeinek tisztázására, valamint az ezzel kapcsolatos korrupció feltárását szolgáló vizsgálóbizottság létrehozásáról szóló H/7269. számú, dr. Tóth Bertalan, MSZP, képviselő és képviselőtársai által benyújtott határozati javaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Úgy látom, hogy az előterjesztők közül Harangozó Tamás képviselőtársunk jelen van. Sőt Arató Gergely képviselőtársunk is jelen van. *(Dr. Varga-Damm Andrea: Meg én is!)* Sőt, Varga-Damm Andrea képviselőtársunk is, csak ő itt a túloldalon szerepel az előterjesztők között. *(Zaj, közbeszólások a kormánypárti képviselők részéről. - Dr. Varga-Damm Andrea: A lopás az lopás, mindegy milyen oldalon állunk! Bocsi!)* Képviselő asszony, ha szabad folytatnom!

Kérdezem Harangozó Tamás képviselő urat, aki elfáradt ide, hogy kívánja-e indokolni a határozati javaslatot. *(Dr. Harangozó Tamás: Igen.)* Igen. Tessék parancsolni, öné a szó.

Dr. Harangozó Tamás szóbeli kiegészítése

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Először is szeretném felhívni a figyelmüket, hogy ebben az ügyben, eddig egyébként nem szokványos módon, a Igazságügyi bizottság a házszabályt megsértve nem vette időben napirendre ennek a kérdésnek a tárgyalását. Szeptember 1-jén nyújtottuk be ezt a határozati javaslatot, a házelnök úr szeptember 20-án jelölte ki a bizottságot, és ez azt jelenti, hogy 30 napja lett volna a bizottságnak arra, hogy tárgyalja. Ezt azért jegyzem meg, hogy legalább a jövőben ilyen ne forduljon elő. A múltban sem nagyon fordult elő még ilyen.

Érdemileg a javaslatról. 2019. július 22-én a Microsoft Corporation... *(Dr. Bajkai István közbeszólása.)* Parancsol, képviselő úr? Nem hallottam. *(Dr. Bajkai István nemet int.)* A Microsoft Corporation és a Microsoft Magyarország Számítástechnikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. megállapodást kötött az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériumának csalás elleni osztályával, illetve New York déli körzetének főügyészével, ennek a szövege teljesen nyilvánosan elérhető. Ennek a megállapodásnak az a lényege, hogy ezen szereplők elismerik, tényként elfogadják, hogy Magyarországon beavatkoztak a közbeszerzési eljárásba, ott szabálytalanságokat követtek el, és mindezért vállalják, hogy egyrészt 8,7 millió, másrészt pedig 16 és fél millió dollár, tehát összességében több mint 25 millió dollár büntetést fizetnek az Egyesült Államok kincstárának, illetve felügyeleti szervének.

Miért érdekes ez és miért tartozik a parlament asztalára? Az egy dolog, hogy a Legfőbb Ügyészség most ezen hír és a döntés megjelenése után mégiscsak elkezdett valamilyen nyomozást, de a történelmi hűség kedvéért érdemes megjegyezni, hogy 2018-ban már volt feljelentés ebben az ügyben és a Legfőbb Ügyészség ezt a feljelentést akkor, még amikor az Egyesült Államokban nem került nyilvánosságra ennek az ügynek minden részlete, egyszerűen eltussolta és a nyomozást leállította. Talán lehet némi összefüggés e között és a között, hogy mint később kiderült, nemcsak államigazgatási, közigazgatási szervek, hanem rendvédelmi és rendészeti szervek, sőt maga a Legfőbb Ügyészség is érintettje ezeknek a közbeszerzéseknek, méghozzá sok-sok százmillió, összességében több milliárd forinttal. Így a rendőrség is érintett az

ügyben, a NAV is érintett az ügyben, gyakorlatilag Magyarországon minden nyomozó hatóság, a legjobb megközelítésben is, belesétált abba a csapdába, ami itt történt.

A vizsgálati anyagokból az is kiderül, és ezek is nyilvánosan elérhetőek, hogy a Microsoft Magyarország Kft. egyik alkalmazottja egy saját belső levelezésében, amikor ezek az ügyletek történtek, még a 2010-es évek közepén, derekán, konkrétan azt írta le, hogy a magyar kormányban és azon belül is Orbán Viktorig bezárólag személyesen mindenkitől engedély volt beszerezve ezen ügylet lebonyolítására. Az ügylet röviden arról szól, hogy a cég még a közbeszerzés előtt gyakorlatilag lemutyizta azt, hogy olcsóbban, kedvezménnyel megvásárolta ezt a licencet, majd a magyar állam az adófizetők pénzéből az emelt összegű díjazást fizette ki, így nem tudjuk pontosan, mennyi, de több tízmilliót, akár százmilliót is meghaladó kár érte a magyar költségvetést. Azt gondoljuk, mindenképpen fontos lenne, hogy a magyar Országgyűlésben erről essen szó, derüljön ki, hogy a miniszterelnök és a kormány tagjai erről mit tudtak, derüljön ki, hogy az államigazgatás különböző szereplői erről mit tudtak.

A korrupció elleni küzdelemnek továbbra is az egyik legfontosabb és leghatékonyabb része nyilván a büntetőjogi felelősségre vonás, a másik része a nyilvánosság, ami talán tudja garantálni, hogy a jövőben másnak ne jusson eszébe ilyen típusú törvénytelenésekbe és közpénz-eltulajdonításba belemenni. Még egyszer mondom: miután érintett szinte minden nyomozó hatóság, mi azt állítjuk továbbra is, hogy fontos lenne, hogy a magyar Országgyűlés nyilvános vizsgálóbizottsági ülésén számot adjanak az érintettek arról, hogy mit tudnak. Kérem, támogassák ezt a tisztánlátás kedvéért. Köszönöm.

Hozzászólások

ELNÖK: Mielőtt kérdezném a bizottság tagjait, hogy ki kíván hozzászólni, szeretném megjegyezni, hogy legjobb tudomásom alapján a múlt héten, "A"-héten, hétfőn kérdést intézett az ellenzék ezzel kapcsolatban a miniszterelnök úrhoz és a miniszterelnök úr nagyon világosan válaszolt. Azt mondta, hogy ő lett volna a legboldogabb, ha ezen szoftverlicencek tekintetében közvetlenül a szolgáltatóval tud szerződést kötni, de az amerikai szolgáltató azt mondta, hogy ő közvetlenül sem a magyar kormánnyal, sem Magyarországgal nem akar ilyen licencszerződést kötni, hanem csak egy általa beiktatott szervezettel.

Kérdezem ezek után, hogy ki kíván még ebben a kérdésben felszólalni. (*Arató Gergely jelentkezik.*) Arató Gergely képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

ARATÓ GERGELY (DK): Azért lesz jó a vizsgálóbizottság, tisztelt elnök úr, mert ott majd vissza lehet kérdezni a miniszterelnök úrnak, amire a parlamentben nem volt mód ebben a témakörben. Vagy éppen módomban lesz feltenni azokat a kérdéseket, amelyekre például én a parlamentben írásban három alkalommal, majd szóban egy alkalommal sem kaptam választ, így arra, hogy a miniszterelnök úr tágabb rokonsága milyen szerepet játszott ebben a szoftverbeszerzésben. Így aztán azt mondom, hogy természetesen nincs kétségem a felől, miután önök nem válaszolnak semmilyen kérdésre ebben az ügyben, ami érdemben érintené a kormányzati érdekeltséget és a kormány különböző szereplőinek részvételét ezekben az üzletekben, hogy most is meg fogják akadályozni a vizsgálóbizottság megalakulását. De szeretném jelezni, hogy na, ez biztosan egy olyan ügy, amelynek előbb-utóbb lesz folytatása, mert abban egyetértek Bajkai képviselő úrral, hogy alapvetően az igazságszolgáltatásnál kell az ilyen ügyeket eldönteni és nem fogják megúszni az érintettek, hogy ez az ügy előbb vagy utóbb, de az igazságszolgáltatás elé kerüljön.

Azzal pedig önöknek kell együtt élni, hogy miért fedezik a bűnösöket ebben az ügyben.

ELNÖK: Mi nem fedezünk senkit. Ha önnek bűncselekményről van tudomása, akkor az ön kötelezettsége megtenni a feljelentést ezzel kapcsolatban. (*Arató Gergely: Természetesen megtettem, elnök úr, a feljelentést!*) Bajkai István képviselőtársunké a szó!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Pusztán csak egy megjegyzést szeretnék tenni. Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Az előadó részéről elhangzott - lehet, hogy pontatlanul értettem, de igyekeztem figyelni a megfázásom ellenére is -, hogy ebben az ügyben minden nyomozó hatóság, úgymond, érintett vagy mintha nem lenne joga eljárni. Lehet, hogy rosszul értettem ezt a szót, de az biztos, azt nyugodtan rögzíthetjük, hogy szoftverbeszerzés ügyében, közbeszerzési ügyekben nem járnak el általában a nyomozó szervek, az igazságszolgáltatás szervei, főleg nem beszerzői oldalon. Tehát vélhetően ilyen típusú összeférhetlenség nem áll fenn az igazságszolgáltatás bűnügyi hatóságokra vonatkozó részével szemben, és ahogy most az elhangzott, ezek szerint büntetőeljárás kezdeményezésére is sor került, és valóban, Arató Gergely is erre utalt, az igazságszolgáltatás feladata az, hogy ha bűncselekmény történt, azt tárja fel és annak a bűnöseit pedig, ha ilyenek voltak vagy egyáltalán a büntetőeljárás ilyen következtetésre jut, vigye a bíróság elé.

Tehát azt gondolom, hogy egyrészt egy nyomozati eljárást nem tudja helyettesíteni semmilyen parlamenti bizottsági eljárás, másrészt ha folyamatban van egy ilyen eljárás, akkor szerintem a tisztelt képviselőtársak a jó helyre fordultak. Tehát ők úgy gondolják, hogy bűncselekmény történt, ezért az erre eszközzel, hatáskörrel rendelkező hivatásrend számára tettek kezdeményezést, és ilyen tartalmú eljárás is folyik. Úgyhogy nyilvánvalóan a hatóság fogja tenni a dolgát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván még hozzászólni a bizottság tagjai közül. (*Senki sem jelentkezik.*) További jelentkezőt nem látok.

Mielőtt a vitát lezárnám, még egy megjegyzésem lenne a Harangozó Tamás képviselőtársunk, előterjesztő által elmondottakhoz. Mégpedig az, hogy az Igazságügyi bizottság, ahogy az ideje megengedte, úgy tűzte napirendre ennek a határozati javaslatnak a tárgysorozatba vételét és az arról való döntést. Szintén nyílt titok, hogy 2019. október 13-át követően 21-én volt az első ülése a magyar Országgyűlésnek most az őszi időszakban, és ma október 29-ét írunk. Köszönöm szépen. Úgy látom, hogy Harangozó Tamás képviselőtársunk a vitában elhangzottakra reagálni szeretne. Parancsoljon, öné a szó.

Dr. Harangozó Tamás reflexiói

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP) előterjesztő: Köszönöm szépen, elnök úr. A legutóbbi megjegyzését egészen döbbenet hallottam, mert hogy ez az Igazságügyi bizottság, elnök úr, amiről beszélek, az meg a magyar Országgyűlés házszabálya. Ne haragudjon, ez nem idő kérdése...

ELNÖK: Mondtam, hogy ahogyan az Igazságügyi bizottság ideje megengedte, úgy tűzte napirendre.

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP) előterjesztő: De, elnök úr, ez elfogadhatatlan! Nem az a kérdés, hogy mikor engedi a bizottság ülése. Van egy házszabály, azt be kell tartani.

ELNÖK: A határozatképességet biztosítani kell.

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP) előterjesztő: Értem! De legalább próbát kell rá tenni. *(Arató Gergely közbeszólása.)*

ELNÖK: *(Dr. Harangozó Tamásnak:)* Parancsoljon!

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP) előterjesztő: Köszönöm szépen. A másik, ami érdemben az előterjesztésről szól, amit ön említett, elnök úr, hogy a miniszterelnök egyébként nekem mit válaszolt a parlamentben múlt hét hétfőn. Erre azt fogom itt is válaszolni, amit ön érvként felhozott, hogy bár az Egyesült Államok valóban nem volt hajlandó a kormánnyal közvetlenül szerződést kötni, azt azonban bizonyára nem írta elő, hogy a pénzt lopják el. Tehát az, hogy van mit kivizsgálni, az biztos. Ami indokolja a vizsgálóbizottság felállítását, az az, hogy itt nem egyszerű gazdasági korrupciós bűncselekményről van szó, hanem az egész teljes magyar államigazgatást érinti. Szerintem a magyar Országgyűlésnek van vele dolga, ha ilyen előfordulhatott. És ha más nem, az derüljön ki, hogy hogy fordulhatott elő, kik és milyen döntéseik vezettek oda, hogy egy ilyen dolog Magyarországon előfordulhatott. Nem a büntetőjogi felelősségről beszélek, hanem egyébként a politikai és egyéb más államigazgatási döntésekről. Szerintem érdemes lenne ezt feltárni és érdemes lenne nyilvánosság elé tárni, hogy többet ilyen ne fordulhasson elő. Ezért még egyszer a mellett érvelek, hogy szavazzák meg a vizsgálóbizottságot. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük az álláspontját. Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a határozati javaslat tárgysorozatba vételét. Ki az, aki igen? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 2 igen, 7 nem szavazat és nulla tartózkodás mellett a bizottság az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot is lezárom. Köszönjük Harangozó Tamás képviselőtársunk részvételét. *(Dr. Harangozó Tamás távozik a teremből.)*

Most soron következne az eredetileg 13. napirendi pontunk, ami 10. napirendi pont lenne. Ha jól értettem, Varga-Damm Andrea jobbkios képviselőtársunk részéről egy olyan kérés merült fel, hogy mivel Bencsik János még úton van ide, az ülésterem felé, cseréljük meg az utolsó napirendi pontokat, az egyebeket a 13. napirendi ponttal, hátha annak a végére ideérne. Jól értettem a kérést? *(Dr. Varga-Damm Andrea: Igen, igen. Köszönöm.)*

Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy hozzájárul-e ehhez a napirendipont-cseréhez. Ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Egyhangúlag, 8 igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadta a bizottság.

Egyebek

A bizottsági alelnöki helyettesítési sorrend módosítása

Soron következik az Egyebek napirendi pontunk 10.-ként. Dr. Gyüre Csaba alelnök úr megválasztásával új alelnöke lett bizottságunknak, ezért az alelnöki helyettesítési sorrendet újból meg kell állapítanunk. Azt javaslom a bizottságnak, hogy a sorrendben a negyedik helyettes dr. Gyüre Csaba, Jobbik, alelnök úr legyen, egyébként a sorrend ne változzon. Kérdezem a bizottságot, kíván-e valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok.

Szavazás következik. Kérdezem tehát a bizottságot, egyetért-e a bizottsági alelnökök helyettesítési rendjével kapcsolatos javaslatommal. Kérem, szavazzanak! Ki ért egyet? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 8 igen szavazattal, nulla nem és 1 tartózkodással a javaslatot elfogadta.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy házelnök úr hozzájárulásával bizottságunk a jövő héten, november 6-án, szerdán, 10 órától ülést tart, melynek napirendjén a legfőbb ügyész és a Kúria elnöke éves beszámolóinak megtárgyalása szerepel.

Kérdezem a bizottság tagjaitól, az egyebek között bármilyen további javaslatuk, észrevételük van-e. *(Senki sem jelentkezik.)* Úgy látom, nincs.

**A Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény módosításáról szóló T/7523. számú törvényjavaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Akkor viszont kénytelen vagyok rátérni arra a napirendi pontra, amit az imént halasztottunk, az eredetileg 13. napirendi pontra, amely most 11., utolsó napirendi pontunk. A Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény módosításáról szóló T/7523. számú, Bencsik János, Jobbik, és Szilágyi György, Jobbik, képviselő által benyújtott törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés következik. Az előterjesztők nincsenek jelen. Ez nem akadályozza, hogy a bizottság az eljárást lefolytassa, hiszen az előterjesztők előzetesen nem kérték, hogy a mai napon indítványuk tárgysorozatba vételéről a bizottság ne döntsön. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom.

Határozathozatal

Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a törvényjavaslat tárgysorozatba vételét. Ki támogatja? *(Szavazás.)* Ki nem? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 1 igen, 7 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a bizottság az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot is lezárom.

Az ülés berekesztése

Az ülést berekesztem. Köszönöm szépen mindenkinek az aktív részvételét, és további szép napot, szép hetet kívánok! Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 59 perc)

Dr. Vejkey Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: dr. Lestár Éva